

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Izjaha ob 4. jutraj.

Stane mesečno Din 55 —; za ino-
zemstvo Din 40 — neobvezna.

Oglas po tarifi.

Uredništvo

Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta
št. 16/L. — Telefon št. 72.

Nočna redakcija: od 19. ure naprej v
Knašovi ul. št. 5/L. — Telefon št. 34.

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 35.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 492

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Alcaandrova cesta.

Račun pri poštne ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.348 - Praha čisto 78.180.
Wien, Nr. 105.241.

Francoska vladna kriza

Predsednik republike je poveril s sestavo vlade Brianda, ki pa je mandat vrnil.

Pariz, 24. novembra, sd. Danes dopol-
dne je Briand v smislu svoje včeraj-
šnje izjave obiskal predsednika republi-
ke in mu sporočil, da ne more prevzeti
mandata za sestavo vlade. Izjavil je, da
ni mogel dobiti podpore onih, na katere
je hotel računati pri sestavi kabineta
republikanske zveze, ki naj bi obsegal
vse stranke leveice. Socialisti so stavili
za svoj vstop v vlado pogoje, ki jih druge
stranke ne morejo sprejeti. Prosil je
predsednika, naj poveri sestavo vlade
drugi osebi.

Predsednik Doumergue je odšel nato
v zunanje ministrstvo, kjer je sprejel
senatorja Pavla Doumeria, s katerim je
imel daljši razgovor.

Po tem razgovoru je obiskal Doumer-
gue zborničnega predsednika Herriota.
Ob 11. je Briand posetil Painlevéja,
pri katerem se je kmalu nato javil tudi
socialist Leon Blum.

Opoldne je Briand končno javljavno
sporočil predsedniku republike, da ne
more sprejeti mandata za sestavo vlade,
da pa je pripravljen tudi pod drugim
ministrskim predsednikom voditi posle
zunanjeja ministra.

Opoldne je pozval predsednik Dou-
mergue v Elizej predsednika finančne
komisije senata Doumeria in ga je pro-
sil, naj prevzame sestavo kabineta.
Doumer je izjavil, da bo odgovoril jutri.

Grška mora plačati Bolgarski odškodnino

Komisija Zveze narodov je ugotovila krivdo Grške, ki mora plačati visoko odškodnino za padle bolgarske vojake.

Beograd, 24. novembra, p. Po zanes-
ljivih informacijah iz Sofije ni zahtevala
komisija Zveze narodov na svojem se-
stanku z zunanim ministrom Kalfovim
nikakih pojasnil o krivdi za spopade na
grško-bolgarski meji. Iz tega se sklepa,
da se bo komisija omejila le na poročilo
vojaških atašejev. Bolgarska vlada za-
hteva 52 milijonov levov za vso škodo,
nastalo iz grške zasedbe okoli Petriča.
V tem znesku je zapopadna tudi od-
škodnina rodbinam ubitih ali na posled-
kah grških operacij umrlih Bolgarov.

Atene, 24. novembra, s. Vlada je včeraj
dobila obvestilo, da se je komisija
Zveze narodov, ki je imela preiskati gr-
ško-bolgarski omejni spor, v bistvu iz-
rekla v škodo Grški. — Komisija zahteva
od Grške odškodnino 85 tisoč funtov
za družine padlega bolgarskega stotni-
ka in 19 vojakov kakor tudi za ranjene.
Dalje mora Grška vlada povrniti bol-
garski transportne stroške v znesku 57
tisoč funtov, skupaj torej 142.000 funtov
(nekaj nad 30 milijonov Din).

Naša vlada o sporu z Vatikanom

Posvetovanje med vlado in škofi. — Izjave nuncijs Pelegrinetti-ja. — Oficijelno stališče naše vlade.

Beograd, 24. novembra, p. Minister za ve-
re g. Miša Trifunović je dopoldne in popo-
ldne konferiral s katoliškimi škofi, ki so pri-
speli v Beograd v zadevi zavoda Sv. Jeroni-
ma. Škofje bale nameravajo izročiti mini-
stru Miši Trifunoviću ter Stjepanu Radiću
in Pavlu Radiću spomenice v zadevi sv. Jer-
onima, pa tudi o konkordatu, o agrarni re-
formi in nekaterih drugih zadevah, ki so več
ali manj v zvezi s konkordatom.

Opoldne je izjavila veliko pozornost
vest, da je zunanjeja ministra dr. Ninčić po-
setil papeški nuncij g. Pelegrinetti. Sestanek
je bil precej dolg. Po konferenci z g. Ninčićem
je podal nuncij Pelegrinetti novinarjem
svoje mnenje o sporu med Jugoslavijo in Va-
tikanom zaradi zavoda Sv. Jeronima. V krat-
kih potezah je obrazložil zgodovino zavoda
in potem poudarjal potrebo, da se vsa zade-
va motri s pravnega stališča. Na ta način bo
mogoče še najbolj mirno govoriti o stvari.
Msgr. Pelegrinetti je poverjen, da bo mogoče
doseči sporazum, ker ne zahteva Vatikan
drugega kakor svoje pravice, ki jih ima na
temelj pogodbi in breveja papeža Leona XIII
pripravljena pa je priznati naši državi, kar ji
gre. Po njegovem mnenju se bodo dala na-
daljevati pogajanja za sklenitev konkordata
vzporedno z razgovori o zavodu Sv. Jeroni-
ma.

V političnih krogih pričakujejo sedaj, da
bo naš poslanik dr. Smolčak obnovil stike
z zastopniki Vatikanu.

Popoldne od 5. do 6. je bil na dvoru mi-
nister ver. Miša Trifunović. Avdijenca je ve-
ljala sporu med Vatikanom in Jugoslavijo. O
isti stvari sta popoldne del časa razprav-
ljala tudi ministri dr. Ninčić in Stjepan Ra-
dić, ki je danes sprejel tudi katoliške škofe.

Beograd, 24. novembra, p. Novinarji so
dobili danes poslužbeni komuniké, ki to-
čno označuje stališče naše vlade v svetoje-
ronimskem sporu z Vatikanom. Komuniké
se glasi:

Zavod sv. Jeronima v Rimu je državon
až država ga vsaj zahteva kot takega. Za-
vod je verska ustanova z narodnim zna-
čev, kakor so to vsi slični zavodi v Rimu.
Odviksen od dveh oblasti od papeža kot
cerkvenega poglavarja katoličanov in od
države kot zastopnice naroda. Odvisen pa
je še od enega, tretjega činitelja, namreč
od italijanske vlade, na čije ozemlje se na-
haja. To prihaja zlasti v poštev, kar se ti-
če zaščite umetnih in zavodu, arhivov, ki
jih ni mogoče prnesti iz Italije itd. V isti
situaciji so tudi vsi drugi slični inozemski
zavodi. Kakor imajo vlade vseh dotič-
nih narodov, tako mora imeti tudi naša dr-
žava gotove pravice do te ustanove. Na tej
podlagi je treba sporazumno rešiti zadevo.
Ako je na poti breve papeža Leona XIII,
ki je bil izdan pod pritiskom sovražne
Avstrije, se mora ta breve sporazumno iz-
premeniti, kakor se je to že enkrat zgodilo
vслед intervencije Črne gore. Takrat se je
iz breveja črtalo ime »hrvatsko«, da bi mo-
gli biti sprejeti v zavod sv. Jeronima tudi
oni katoliški Jugoslavijske, ki niso državljani
Avstro-Ogrske.

Ker se očita sedaj zlasti s strani kato-
škega episkopata, da je naš poslanik v Va-
tikanu dr. Smolčak nepomirljiv duh v od-
noštih Jugoslavije do katoliške cerkve, je
treba prpomniti, da je resnica baš naspro-
tno. Dr. Smolčak je šel do skrajne meje
popustljivosti in naklonjenosti katoliškim
škofom, a baš episkopat je v veliki meri
kriv na sporu med Jugoslavijo in Vati-
kanom. Preden je Sveti Stolec predložil tu-

goslovenske zahteve glede zavoda sv. Jero-
nima, je dr. Smolčak z zaupnim pismom
sporočil katoliškim škofom svoje mnenje,
naj bi sporazumno nastopili v Rimu, da bi
se tako ojačalo naše narodno stališče. Škof-
je niso smatrali za umestno, da bi se pri-
družili akciji dr. Smolčake. Njihov duševni
vodja, sarajevski nadškof dr. Šarić je izro-
čil zaupno pismo, ki mu ga je bil primate
poslal poslanik pri Vatikanu, uredništvu
svojeja lista »Nedelja«, ki ga je objavilo
in to celo netočno. To je bil prvi odgovor
katoliškega episkopata na pomirjevalno ge-
sto poslanika dr. Smolčake.

Vse to se je zgodilo lani. Letos, ko so
zborovali vsi katoliški škofje Jugoslavije
v Rimu in ko so se že začela ponavljati ne-
soglasja med njimi in vladnim stališčem, je
izjavil dr. Smolčak dr. Bauerju kot naj-
starejšemu članu katoliškega episkopata v
Jugoslaviji, da želi obvestiti škofe, kako
stvari stoji, in skušati z njimi, dokler le še
čas, najti sporazumno rešitev, ki naj bi se
skupno predlagala Vatikanu v zaščito na-
ših narodnih pravic na zavodu sv. Jeroni-
ma. Nadškof dr. Bauer je obljubil poslaniku,
da ga bo povabil na škofovski konferenco,
ki se bo kmalu vršila v Rimu. Toda cerkve-
ni knez je na to obljubo pozabil, ali pa ga
je višja sila zadržala, da je ni držal. Vse-
kakor je dejstvo, da je nadškof dr. Bauer
odpotoval iz Rima, ne da bi dal dr. Smol-
čaku priložilo, da se porazgovori z njim in z
drugimi škofi o načinu rešitve vprašanja
zavoda sv. Jeronima.

Kriza v italijanski klerikalni stranki

Rim, 24. novembra, s. Vest o izstopu po-
sianca Orlanda Berdona iz klerikalne stran-
ke je vzbudila v političnih krogih razne ko-
mentarje. Zdi se, da bodo vzhledu poslanca
Berdona sledili še drugi poslanci, ki ne od-
bavajo smernice klerikalne stranke. V tej
zvezi se imenuje imena 6 poslancev, ki se
meravajo prestopiti k narodnim katoličanom.
Nekateri pravijo, da se nahaja klerikalna
stranka v polnem razsulu. Tekom tedna se
sestane strankino vodstvo, da prouči položaj.

Velik proces proti nemškim komunistom

Berlin, 24. novembra, d. Kakor poročajo
iz Lipskega, je v državnem zboru zahtevana
izročitev komunističnih poslancev v zvezi s
preiskavo, ki jo vodi lipsko državno sodi-
šče proti osrednjemu vodstvu komunistične
stranke v Nemčiji, ki je obožena veleizdaje.
Proces, ki še ni razpisan, bo trajal več me-
secev.

Razdeljevanje dalmatinskega deželneja premoženja

Split, 24. novembra, n. Danes je dospela
italijanska delegacija iz Zadra, ki ima najo-
go, da uredi vprašanje razdelitve premože-
nja bivše deželne vlade za Dalmacijo. Itali-
janska delegacija se je takoj lotila dela z ma-
šimi predstavniki.

Zrebanje sokolske loterije za Tabor-15. decembra t.l.

Italijanska intervencija radi Radićevega govora v Ljubljani?

Po vesteh iz italijanskega vira je poslanik Bodrero protestiral pri naši vladi proti Radićevim izjavam v Ljubljani. — V Beogradu te vesti demantirajo, oficijozna «Avala» pa objavlja Radićeve popravke.

Beograd, 24. novembra, p. Izjave St. Ra-
dića v Ljubljani o zunanjenpolitičnih
vprašanih, so napravile velik vtis na
politično javnost. Zato so vsi pričako-
vali, da bo radi teh izjav protestirala
zlasti italijanska vlada pri našem kabi-
netu. In res. Popoldne je posetil itali-
janski poslanik Bodrero ministrskega
predsednika Pašiča, iz italijanskega vi-
ra doznava Vaš dopisnik, da je poslanik
Bodrero v imenu svoje vlade protestiral
pri Pašiču zaradi izjav Stjepana Ra-
dića v Ljubljani, v kolikor se nanašajo
na Italijo. Zahteval je od našega kabi-
neta, naj se izjavi, ali je solidaren z na-
ziraanjem ministra Stjepana Radića.

Takoj po sestanku z generalom Bodre-
rom je Pašič povabil Stjepana Radića
k sebi v kabinet in je delj časa z njim
razpravljaj.

Nocoj je izdala agentura Avala na-
stopno službeno poročilo: »V razgovoru
z našim sodružnikom je podal pro-
svetni minister Stjepan Radić naslednjo
izjavo:

Šele danes sem utegnil čitati novin-
ska poročila o svojem govoru, ki sem
ga imel v Ljubljani dne 22. t. m. Kakor
običajno, so tudi tokrat poročila precej
netočna, zlasti v beograjskih novinah.
Ker sem v svojem govoru v Ljubljani
rabil zelo mnogo slovenskih besed in
tudi cele stavke, ki so mnogim srbi-
skim, štokavcem manj razumljivi. Naj-
več netočnosti je v onem odstavku mo-
jih izjavian, kjer sem govoril o učinku
narodnega sporazuma na mednarodni
položaj naše države. Iznem največjih
netočnosti moram popraviti nastopno:

1.) Kemal paši so pripisali izjave, o
katerih sem rekel da jih je podal gosp.
Trajan Živković. Ni dovolj krepko pod-
črtana izjava gosp. Živkovića, da je do-
bil globok vtis iz razgovorov z merodaj-
nimi turškimi činitelji, da je Kemal paša
pred in zlasti po sklenjenem sporazumu
spoštoval našo državo in da jo visoko
čisla ter da jo smatra za glavnega poli-
tičnega faktorja v Podonavju in na Bal-
kanu.

2.) O državnih mejah Italije sem re-
kel: »Italija naglašja, da so njene meje
nekršljive. Toda upoštevati je treba, da
tudi naših državnih meja ne sme nihče

kršiti, kakor to sploh velja za vse poli-
tične meje v Evropi, ker so vse pod za-
ščito mirovnih in drugih mednarodnih
pogodb, ki vsebujejo današnje javno
pravo v Evropi. Kaj drugega nisem re-
kel.»

3.) O črnih fašistovskih srcah sem
dejal: »Kakor je sijaina in velika zgo-
dovina Italije in kakor je odlično mesto,
ki ga zavzema Italija v civilizaciji Evro-
pe, toliko bolj nas boli, da črne srca
ne postopajo v skladu s tem dejstvom,
kakor jaz mislim in često prihajalo baš
v nasprotju z ostalim italijanskim nar-
odom. Več nisem rekel.» Avala.

Beograd, 24. novembra, p. Vest, da je
italijanski poslanik Bodrero napravil ofi-
cijelen korak pri g. Pašiču, je izzvala
naravnost senzacijo v Beogradu in
vzmemirala politične kroge. Novinarji so
čakali na Stjepana Radića, ki je odhajal
iz ministrskega predsedništva v
spremstvu dr. Nikića. Zaprošili so ga za
informacije, dočim je dr. Nikić skušal
odvrtni Radića, da ne bi dal izjav. Kljub
temu je Stjepan Radić dal nastopno iz-
javo: »Gospodje, od mene zahtevate iz-
javo. Reči vam morem popolnoma svo-
bodno... Nato je minister Radić po-
dal izjave o svojem govoru v Ljubljani,
ki jih objavlja nocoj agentura Avala.
Potem je nadaljeval: »Čudim se, da je
Italija tako ekspanzivna proti nam». V
tem trenutku je stopil iz ministrskega
predsedništva g. Pašič, gledal Radića,
kako je govoril novinarjem, ter v skr-
be zmaiz z glavjo. Stjepan Radić pa je
nadaljeval: »Netočno je, v poročilih li-
stov o mojem govoru v Ljubljani, kar
sem dejal o Italiji, da se namreč bojimo
Italije. Mi smo svoji na svojem. Mi se
razumemo.» G. Pašič je z vidno skrbjo
poslušal Radićeve izjave in vstopil po-
tem globoko zamišljen v svoj avto.
Dr. Nikić je kmaj pripravil Radića do
tega, da je nehal govoriti.

Zvečer je šef presbiteria Ivković služ-
beno demantiral vašemu dopisniku vest,
da je italijanski poslanik Bodrero inter-
veniral pri naši vladi. Ta demanti sma-
trao politični krogi, da ga je vlada dala
z namenom, da bi prikrija blamažo, v
katero jo je spravil Stjepan Radić.

Nova odgoditev skupščine?

Po sprejetju dvanajstin gre brčhas skupščina zopet na odmor. — Za petek se pričakuje v Narodni skupščini interesanten dvboj med Svetozarjem Pribićevićem in Stjepanom Radićem.

Beograd, 24. novembra, n. Današnji
dan je bil v političnem pogledu precej
živahan in zanimiv. V ospredje so sto-
pile danes neprijetne posledice Radi-
ćevega nedeljskega govora v Ljubljani,
ki povzročajo vladi novih skrbi. Tudi
se je še danes veliko razpravljalo o
sporu z Vatikanom. Po sestanku pre-
stavnikov jugosl. episkopata z mi-
nistrom za vere Mišo Trifunovićem so
škofje bili vrlo rezervirani, in nadškof
dr. Bauer je izjavil novinarjem, da mo-
rajo tok sestanka držati v najstrožji
tajnosti. Sestanek pa da se bo še par-
krat ponovil, zato utregejo škofi dalje
ostati v Beogradu, kakor so prvotno mi-
slili. Minister Trifunović je bil, četudi
kratak, mnogo jasnejši. Dejal je: »Raz-
pravljamo o odprtih vprašanih med
Vatikanom in našo državo. Preden se
dotaknemo konkordata, bomo reševali
o vprašanju zavoda sv. Jeronima. Defi-
nitivnega nismo zaključili še ničesar». A
na vprašanje o razpoloženju škofov
glede zavoda sv. Jeronima je minister
Trifunović poudaril: »Popustili so! Nj-
hovo zadržanje kaže mnogo več pomir-
ljivosti kakor doslej — toda zaenkrat
ne morem ničesar reči».

še vedno lahko dobe vlado kartela. Če
pa bi taka vlada imela tudi večino v Car
lamentu, je več kot dvomljivo.

Ostane možnost kabineta srednjih
strank z oriantacijo v levo (meščanski
del kartela in levi del opozicije) s kakim
neizrazitim radikalom na čelu. Sociali-
sti bi tako vlado odklanjali in jo v zvezi
z komunisti, delom radikalecev in na-
cionalnega bloka morda tudi kmalu
vrgli.

Najboljša bi nečvomno bila edina so-
lucija, ki še preostaja: velika koalicija
vseh k delu pripravljenih strank. V
tako vlado bi moral vstopiti vsi nosil-
ci znanih in močnih političnih imen Fran-
cije na desni in levi. Tak veliki nacio-
nalni kabinet po vzgledu medvojnega ši-
roke vsenarodne koalicije bi vzbudil za-
upanje vseh slojev Francije, da bi do-
prinesli na oltar domovine težke, a ni-
kolj potrebne denarne žrtve z istim pa-
trijotizmom, ki je prežemal ves franco-
ski narod v svetovni vojni.

V krogih vladne večine naglašajo, da
namerava vlada dalje časa delati brez
parlamenta. Cim spravi dvanajstine
pod streho, namerava odgoditi seje Na-
rodne skupščine do novega leta. Med
tem bodo šli poslanci med volilce. Ta
vest se uradno ne potrjuje, značilna pa
je za razmere v vladni koaliciji. S pre-
cejšnjim zanimanjem pričakujejo sejo
Narodne skupščine, ki je sklicana za
petek, za katero je kot prvi govornik
prijavljen Svetozar Pribićević, ki se bo
med drugim bavil tudi z izjavami Stje-
pana Radića, ki jih je podal v nedeljo
v Ljubljani, zlasti pa o onem delu, ki se
nanaša na mednarodni položaj države.
Ta govor bo zanimiv že zato, ker se po
sedmih letih prvič zopet spopadeta
Svetozar Pribićević in Stjepan Radić.
Njun zadnji govorniški dvboj je bil v
Narodnem Veču v Zagrebu v dneh pro-
vrata.

Znižanje tarife za Sušak

Sušak, 24. novembra, n. Popoldne je bila
seja mestnega sveta, na kateri je župan
Kučić poročal o uspehu svoje misle v Beogra-
du. Izjavil je, da so mu na pristolnih mestih
obliubili, da se bodo železniške tarife v bla-
govnem prometu s Sušakom znižale za 30%
in bodo s tem enake onim, ki veljajo za dru-
ga jadranska pristanišča.

Nadaljevanje pogajanj z Madžarsko

Beograd, 24. novembra, p. Dne 30. t. m. se
nadaljujejo v Budimpešti pogajanja med Ju-
goslavijo in Madžarsko za sklenitev trgov-
ske pogodbe. Predsednik naše delegacije je
poslanik v Budimpešti Tiša Popović. Pogaja-
nja bodo veljala ureditvi raznih privatno-
pravnih odnošajev, razdelitvi posestev dvo-
lastnikov, ureditvi pokojnin, zasebnih dol-
gov in terjatev, depozitov nedoletnih, pre-
nosa sedežev trgovskih družb itd.

Pravilnik o zaposlenju inozemskih delavcev

Beograd, 24. novembra, p. Minister za so-
cialno politiko je podpisal danes pravilnik
o zaposlenju inozemskih delavcev v naši kra-
jevini. Pravilnik objavlja prihodnje dni
»Službene novine».

„Kmetijci“ proti znižanju davkov

V smislu sklepov zbora slovenskih davkoplačevalcev meseca julija, kjer je ob pritrjevanju posl. Puclja bilo sklenjeno, da noben pošten človek ne more več glasovati za dosedanje davke, kakor tudi v smislu velikega zborovanja gospodarskih organizacij v dvorani „Filharmoničnega društva“, je predsednik društva hišnih posestnikov g. Ivan Frelih hotel govoriti na nedeljskem radičevskem shodu v Narodnem domu o davčnih bremenih. Imel je tudi vabilo na shod, g. Puclj pa mu ni hotel dati besede, češ, da bo g. Frelih lahko gosnoda Radiča posebej informiral. In res je g. Frelih peljal deputacijo interesov k g. Radiču in mu obrazložil strahovite davčne krivice, ki prete uničiti slovensko gospodarstvo. G. Radič pa mu je — gotovo v snorazumu s svojimi slovenskimi somišljeniki — izjavil, da o znižanju davkov ne more biti govora, ker je naša zunanja situacija taka, da finančni minister rabi denarja. Nato je bila deputacija zopet odpušena.

Temu poročilu z naše strani ne bi imeli nič drugega dostaviti, kakor da nismo od g. Radiča in Puclja nič več pričakovali. Pač pa so bili naivni ljudje, ki se jim je svojčas dopadlo Radičev govorjenje za republiko, kjer ne bo ne davkov, ne vojakov, zdaj pa so mislili, da bo HSS pokazala vsaj nekaj smisla za davčno vprašanje. Stališče stranke g. Radiča in Puclja je zato umevno vzbudilo veliko ogorčenje.

Finančni boj francoske vlade

Pariz, 22. novembra.

Francoski parlament je odklonil del finančnega predloga, vsled česar je vlada podala ostavko.

Bistvo Painlevéjevega finančnega predloga, kot ga je razložil splošni poročevalec finančne komisije poslanske zbornice Lamoureux, je naslednje:

Predno more Francija misliti na stabilizacijo valute, mora uravnotežiti državni proračun in poskrbeti za amortizacijo zunanjega in notranjega dolga. Ravnotežje proračuna za l. 1925. je že doseženo, za l. 1926. je zagotovljeno. Da se uredi vprašanje zunanjega dolga, bo treba nadaljevati pogajanja z upniki. V svrhu odplačevanja domačega dolga pa se ustanovi posebna avtonoma „narodna amortizacijska blagajna“, ki bo črpala svoje dohodke največ iz nove izredne „nacionalne kontribucije“.

Ta zadane vse premoščine in nepremičnine, plače javnih in zasebnih nameštencev, mezde, pokojnine, dosmrtno rente, dohodke poljedelstva, industrijska in trgovska podjetja, francoske obveznice, tuje vrednote, posojila, državne rente, neproduktivne premoščine (lukusno pohištvo, srebrnino, dragulje, slike, umetniške predmete, zbirke, preproge, knjige) itd. Zadedi so torej vsi posejudočji Francozi, pa tudi tujci, ki stalno bivajo v Franciji.

Nacionalna izredna kontribucija velja za dobo 14 let, začne se 1. januarjem leta 1926.

Zazidana in nezazidana posestva plačajo za ta posebni davek 15 odst. svojih dohodkov.

Industrijska in trgovska podjetja, ki niso delniška, plačujejo tekoma 14 let po 5 odst. čistega dobička. Delniška družbe izročijo amortizacijski blagajni zadolžnico za 15 odst. svoje čiste aktivne kot jamstvo, da bodo tekoma 14 let plačevale po 15 odst. dobička, ki je namenjen razdelitvi delničarjem.

Obveznice inozemske vrednote, posojila, rente itd. se tudi obdavčijo za 15 odst. bruto dohodkov. Izvzeti so oni državni rentniki, ki so bili vpisani v „veliko knjigo javnega dolga“ pred 1. avgustom 1914.

Zakon določa ugodnosti za one obdavčence, ki hočejo na enkrat plačati celo „izredno kontribucijo“.

Izredni davek na plače, pokojnine, mezde, dosmrtno rente itd. zadane letne zneske nad 30.000 frankov, t. j. okrog 67.000 dinarjev). Dohodki med 30.000 in 50.000 frankov plačajo 2 odst., do 100 tisoč frankov 3 odst., do 200 tisoč frankov 4 odst. in čez to vsoto 5 odst. davka.

Dohodki od poljedelstva, ki presegajo 10.000 frankov, plačajo 2 do 4 odst. davka. Nižji dohodki so davka prosti.

Od neproduktivnih premoščin (dragoceno pohištvo in drugi grobi našeti luksuzni predmeti) je plačati tekoma 14 let po 0,75 odst. celokupne vrednosti ali pa 8 odst. na enkrat za celo dobo. Ta davek zadane le vrednosti nad 50 tisoč frankov.

To so zelo na kratko glavne točke novega zakona, o katerem ima odločiti francoski parlament.

Iz zakonskega predloga jasno odseva socialistični duh: visok neobdavčen minimum in progresivnost obdavčenja. Socialisti so lahko zadovoljni, čeprav se novi davek ne imenuje izrecno „premožnjska oddaja“. Cel zasnetek pa na vžlic vsemu kaže odločno voljo francoske vladne večine, da z vsemi sredstvi reši moreči finančni problem. Zato zahteva od francoskega naroda skrajne žrtve. Ona stoji na stališču, da morajo imoviti Francozi žrtvovati svoj denar na oltar domovine, ravno tako kot so od leta 1914. do 1919. revni in bogati plačevali državni davek z milijoni človeških življenj. Dežela, ki ima 400 milijard frankov domačega in zunanega dolga, mora poseči po izrednih sredstvih, če se hoče rešiti. Zato imenuje vlada novi davek „izredno nacionalno kontribucijo“.

Opozicija bije proti vladi ogorčen boj. Zvoljena je radi socialističnih metod, po katerih naj pride amortizacijska blagajna do dohodkov. Ona se boji katastrofalnih posledic za francosko gospodarstvo, posebno za industrijo in trgovino, ki že sedaj komaj zmaguje davšči. Ne. Njeno časopisje in govorniki v parlamentu napovedujejo beg kapitala v tujino in v „Harpagonovo denarnico“. Trdijo, da bodo ljudje raje skrivali denar doma, kot pa ga nosili v hranilnice in banke ali pa vlagali v vrednostne papirje. Še prav posebno zamenja opozicija obdavčenje rent in sklep, da se ne plačajo boni, ki zapadejo 8. decembra.

Glavni govornik bivšega nacionalnega bloka v zbornici Bokanowski je vzkliknil:

„In za eno samo milijardo se hoče ubiti zaupanje v državo? Ali ne bo nikoli več rabila kredita? Celo Francija po Waterloo in Sedanu ni zatajila svojega podpisa. Ali bo zmagovita Francija storila to, česar ni nikoli zagrešila poražena Francija?“

V očitkih opozicije je mnogo resnice. Toda Francija je primorana zagrabiti za korenita sredstva, če hoče kdaj ugledati solnce finančne samostojnosti. Opozicija mnogo kritizira, sama pa ne postavlja resnih, izdelanih predlogov. Pri njeni kritiki ne gre pozabiti, da je ravno ona tista, ki je z nesmiselnim gospodarstvom prvih povojnih let in s krilatico „Nemčija bo plačala“ največ kriva današnje mizerije državnih financ.

Zopet — sprememba na Kitajskem

Dogodki na Kitajskem se zapletajo in razpletajo z izredno naglico. Še pred par dnevi smo poročali, da so se v bližini Pekinga udarile čete obeh glavnih tekmecev za prvenstvo v Kini, Čangsolina in Fengjuhsia, in da je zadnji proglasil vojno stanje v prestolici, ne ljube ministre pa prisilili k odstopu. Toda komaj se je ta vest raznesla po svetu in postavila svetovno in javnost v bojazen pred novo veliko notranjo vojno v Kini. Že ji je sledila druga, naznanjena pa je, prevajajo spremembo.

Sovražna generala, ki sta že otvorila sovražnosti drug proti drugemu, sta vendarle napravila še enkrat poskus, da se pomirita in mirnim, sporazumnim potom rešita kočljive probleme kitajske politike. Pooblaščenca obeh so se sestali in res dosegli, da se je sklenilo premirje med obema. Maršal Čangsolin je pristal na to, da na temelju provizornega sporazuma umakne svoje čete trideset milj vzhodno od črte Peking — Hankeon. V soglasju se tem paktom so se Čangsolinove čete pričele umikati na dogovorjeno črto, del nasprotne armade, ki še ni prejel povelja o ustavitvi sovražnosti, pa je dne 17. in 18. navalil nanje. Vendar se je posrečilo poravnati nespovarjanje in sedaj se zastopniki obeh poveljnikov pogajajo, kako obnoviti ministristvo v Pekingu in skladu z interesi obeh tekmecev in tako izvršiti volitev ministrskega predsednika in predsednika republike, ki je bil odstopil.

To bi bil vsekakor zelo srečen preokret v kitajski notranji politiki. Ni sicer s tem še rečeno, da je pomirjenje med generala in strankami definitivno, ali položaj se je nedvomno zelo izboljšal. To bo imelo ugodne posledice za kitajsko carinsko konferenco, ki zboruje še vedno v Pekingu in ki je pod predsedstvom dr. Sentingvanga doslej sklenila sledeče:

Države, ki imajo s Kitajsko pogodbe glede carinskih privilegijev, priznajo Kini pravico do tarifne avtonomije in pristanejo na odpravo omejitev, ki jih vsebujejo obstoječe pogodbe s Kitajsko.

Narodni kitajski zakon o novi tarifi stopi v veljavo dne 1. januarja 1929.

S tem bi se izpolnila kitajske želje glede carinske osamosvojitve. Nedvomno je baš ozir na carinsko konferenco in njen ožročen uspeh povzročil, da je prišlo do kompromisa med tekmeči in da je baš ta kompromis omogočil nadaljevanje dela te važne konference.

Politične beležke

+ Klerikalne demonstracije in „Slovenec“. Gospod Radič v nedeljo ni bil prvič v Ljubljani. Že pred vojno l. 1912. je prišel na povabilo tedanjega voditelja SLS dr. Sušteršiča z nekaterimi svojimi političnimi tovariši v Ljubljano na zborovanje klerikalnih poslancev ter vodstva klerikalne stranke v hotelu „Union“. Tedaj je klerikalni tisk proglašal to zborovanje za prvi slovensko-hrvatski parlament. Klerikalci torej niso od včeraj z Radičem dobri znanci. Za drugi slovensko-hrvatski parlament, ki se je vršil v nedeljo v Ljubljani, so klerikalci pripravljali že par dni prej demonstracije, dasi jim njihove zborovalne svobode v Hrvatski, Dalmaciji in Hercegovini, kjer žanje po „Slovenčevih“ poročilih dr. Korošec ogromne uspehe, nitiče ne izpravi. Klerikalci so seveda z Radičevim izpreobrnitvijo ljuto razočarani. Njihov separatistično-federalistični ter tudi republikansko-federalistični program je z njo izgubil največje zaslombo, pa je zato popolnoma umevno, da teza Radiču ne morejo odpustiti. Svojo jezo so si hoteli sedaj ohladiti z aranžiranjem demonstracij.

Bruno Kastner

Ljubljenec vseh dam in Ellen Richter s' glavna junaka vefilma „Polet okoli sveta“ Start kino „Dvor“

pri čemer so seveda računali, da bodo potegnili za seboj tudi neklerikalno javnost v Ljubljani. V svojih računih pa so se zmotili. Ljubljanci niso hoteli nasesti na pozive „Slovenca“ in tudi skriti aranžirji SLS so se blamirali. „Slovenec“ sedaj vpilje, da smo mi klerikalce — denuncirali. Vsa Ljubljana je že po klavertnosti poznala klerikalne demonstrante, tudi poročevalci neljubljanskih listov so jih videli, a po „Slovencu“ je bilo treba šele nas, da smo jih „denuncirali“. Mi spričo tega napada škofovega lista samo še znova konstatiramo, da je dr. Koroščeva stranka demonstracije proti Radiču oficijelno aranžirala ter da so bili med prireditelji demonstracij tudi katoliški duhovniki. Mi se le čudimo predrznosti „Slovenca“, da sedaj svoje aranžerje zagovarja ter zahteva tudi od drugih glasil javnosti, da potvarjajo resnico klerikalcem na ljubo.

+ „Živio Pribičević, živio dr. Žerjav!“ „Slovenec“ navaja kot dokaz, da so se demonstracij proti Radiču udeležili tudi samostojni demokrati, dejstvo, da se je pred univerzo klicalo „Živio Pribičević, živio dr. Žerjav!“ „Slovenec“ zlohotno identificira protiradičevske demonstracije z dijaškimi demonstracijami pred univerzo, ki so se sicer vršile isti dan v Ljubljani, vendar iz drugih vzrokov. V soboto popoldne in zvečer so se namreč zbirali akademiki pred univerzo radi volitev v reprezentanco slušateljev univerze, pri katerih so čobili napredni in nacionalni dijaki, absolutno večino in tudi javno dali izraza svojemu veselju — nad le to zmago. Ko so dospeli protiradičevski demonstranti s kolodvoru pred univerzo, kjer so mislili, da bodo potegnili za seboj tudi neklerikalno dijaštvo, so se kmalu razkopili, ker se jim njihov načrt ni posrečil. Nekateri so odšli proti „Ljudskemu domu“, drugi pa proti Akademskemu domu. Tudi nedeljski „Slovenec“ sam ni vedel ničesar poročati o demonstracijah samostojnih demokratov in o kličih Pribičeviću in dr. Žerjavu, in da poroča o tem šele včeraj, ko so se klerikalci zavedli svoje blamaže. Včerajšnji „Slovenec“ piše, da je imelo poročanje našega lista namen, očrtni klerikalce in zvaliti nanje tudi vso odgovornost za vsak morebitni neprijeten incident, ki bi imel za posledico kakšno preiskavo. Nadalje pravi, da je tako postopanje, ki gre za tem, da „pristaši samostojnih demokratov in njihovih podružnic rešijo svoje štipendije, klerikalci pa naj jih event. izgube, zahrbtnost in denuncijantstvo. Spričo našega objektivnega poročanja, ki ga smatramo za svojo dolžnost, nas „Slovenec“ napad prav nič ne vznemirja.

+ SLS in žage v Sloveniji. „Slovenec“ poroča v svojem izveščaju o delu v carinski sekciji finančnega odbora, da se je posl. dr. Kulovec v imenu SLS zavezal za to, da se ukine izvozna carina tudi za okolje les. Ta predlog je naperjen proti 2000 žagam v Sloveniji. Kdor malo pozna razmere in težave, s katerimi se ima boriti naš lesni izvoz z italijansko trgovino in lesno industrijo, bo brž uvidel, da je predlog dr. Kulovca in cele SLS v korist Italijanom. Ti bi namreč takoj postavili v bližini naše meje velike žage in bi jih tako pospeševali s tarifskimi ugodnostmi, da bi zlahka profitirali ono razliko med vozino za okolje in rezan les do naše meje, ki jo poudarja g. Kulovec. Posebno bi to bilo lahko izvedljivo Italijanom za les iz Slovenije, ki do meje nima da leč. Gotovo miče ne odobrava, ako lesna trgovina nesolidno pritiska na producente, a če bi uničili domače žage, bi šli milijoni zaslužka iz dežele, našega kmeta kot prodajalca lesa pa bi neposredno v roke dobil italijanski spekulant in bogataš. Nam se zdi, da je SLS s svojim predlogom storila hud greh zoper slovensko narodno gospodarstvo. Ali ni še dovolj italijanskega vpliva in pritiska? Zagarji vseh vrst, o katerih vemo, da je večina klerikalna, se lahko zahvaljajo pri vodstvu SLS, da jih je hotelo tako lahkomišlno spraviti ob existenco in kruh.

+ Šola in stranke, šola in država. Novi prosvetni minister je razvil težo, naj bo šola neodvisna od države in naj se depolitizira. Kar se te poslednje želje tiče, se ž njo strinja vsakdo in je bilo vedno naše stremljenje, da se vsaka zloraba šolstva onemogoči. SLS je s svoje strani potom kateheto in ekspontentov v učiteljsku organizirala dijaštvo za sebe. Že v nižjih razredih srednje šole jih vlačil v klerikalno politiko. Pa niti ljudske šole ne pusti v miru. Tudi tu so prenapetosti na ukaz od zgoraj uvajali politiko v šolo zlasti v obliki preznanjaja Sokola. Razne takozvane kongregacije niso verske, ampak so čista partijska udruženja SLS, ki pod figovim peresom verskih vaj skuša mladino zagotoviti sebi. Te grde zlorabe so povzročile nezaupanje napram tem udruženjem in če je bil kak klerikalen učitelj kdaj premeščen, je bil le zato, ker je zlorabljal šolo za politiko. Kar se pa tiče razmerja med šolo in državo,

Kopelj bogate Rimljanke

grški gymnasion, rimske igre, ples, šport itd. vse to je krasno prikaz o v vefilmu o modernih kulturi telesa

25. novembra

to je danes se zadnjikrat predvalja prvi del najlepšega vseh do sedaj predvaljanih filmov, vefilma „Nibelunzi“

Moč in lepota

Elitni Kino Matica

bo pa že menda prodrlo in ostalo veljavno naše načelo, da šola vzgaja dobre ljudi, dobre državljane in dobre narodnjake. Tako veli tudi ustava, ki je pridržala skrb za šolo v prvem redu državi. Da bi v šoli učili to, kar se prav zdi kakim lokalnim strujam, ne pa tega, kar zahteva država in njen interes, to mišljenje, ako je res mišljenje novega prosvetnega ministra, bo pač ostalo na papirju.

+ Zemljoradniki in Radičeva agitacija v Sloveniji. „Beograjske Novosti“, glasilo srbskih zemljoradnikov, razpravljajo v daljšem članku o Radičevi agitaciji v Sloveniji in pravijo, da je na shodu v Ljubljani operiral z demagogijo, na način, ki je njemu lasten. V poznanju protitalijanskega razpoloženja v Sloveniji in zlasti v Ljubljani je zelo energično zagrozil Italiji in ni štedil tudi s slavospevi na Slovence. Ker pozna tudi željo ljubljancev po zedinjenju obeh slovenskih oblasti kakor tudi z odtrganimi kraji Slovenije, se je decidirano izjavil za zedinjenje Slovenije — potom Zveze narodov. Ta ton ustrežljivosti napram razpoloženju poslušalcev, pišejo „Novosti“, je Radiča dovedel do izjav, ki bodo teško ugažale njegovim tovarišem v vladi. Tudi zahteva po zedinjenju Slovenije zveni nenaravno kot izjava proti ustavi, ako jo izreče aktivni minister. Bombastični ton Radičevega govora je Slovincem tuj. Ta alpski svet pod vplivom Nemcev in klime, v težki borbi z naravo za ohranitev samega sebe ter z nemškimi in italijanskimi osvajači, je postal racionalističen, hladen, svet računa in organizacije, svet ekonomije in manj politike. Slično kakor Čehi! Zato bo zanimivo videti, kak vrtis bo na Slovence zapustila Radičeva agitacija. Tako napovedujejo tudi zemljoradniške „Novosti“ Stjepanu Radiču v Sloveniji malo izgledov na uspeh.

+ Poset g. Radiča in klerikalci. — Časopisni tam-tam o „važnosti“ poseta g. Radiča v Ljubljani in Vel. Loku je v polnem jeku. Podpira ga tudi glasilo SLS samo, ki se mu očitno zelo tresajo hlače, da izgublja toliko besed in da tako nervozno otepa okoli sebe. Klerikalna trdnjava mora biti res precej trila, če je tako grozno preplašena. Na druge kroge govor in zbor g. Radiča ni napravil nobenega globljega utisa. To, kar je bilo še pred par meseci, se ne da tako hitro pozabiti, kakor bi radi naši novi radičevci. Razen tega vsi, da se v Sloveniji ne grade stranke z banketskimi in ševajvimi govori, ampak z dolgoletnim vztrajnim in podrobnim delom v narodu.

+ Kako se Radič žuri z „depolitizacijo“ prosvete. Pod staromodnim izgovorom, da je novi minister Radič našel „precej velike pogreške od strani prejšnjega režima za ministrovanja Svetozarja Pribičevića“, napoveduje zagrebški „Večer“, očitno iz radičevskega oficijelnega vira, da Stjepan Radič pripravlja obširen ukaz, ki ga v kratkem predloži kralju. S tem ukazom namerava Stjepan Radič predvsem obglaviti vse načelnike in inspektorje v prosvetnem ministristvu. Nasledili pa naj bi jih kot načelniki za osnovno šolstvo dr. Čajkovec, kot načelnik za srednje šole Dimitrije Mažaršević, dočim bo sedaj šef verskega oddelka pri zagrebškem velkemu županu, Ivan Galič, katerega je nameraval Radič vzeti za pomočnika, postavljen za načelnika občega odelenja. Za pomočnika pa kandidira dr. Nikola Andrič. Kakor navaja „Večer“, je v Beograd že odsko več učiteljev delovat v ministristvo prosvete. In to bodo menda tisti izbrani možje, ki pomagajo ministru Stjepanu Radiču popravljati „velike pogreške prejšnjega režima“.

Iz demokratske stranke

Preteklo nedeljo sta se vršila srečka sestanka v Kranju in v Črnomlju, kjer sta delegata iz centralne poročala o političnem položaju ter o kongresu stranke v Beogradu. Sprejeta je bila resolucija, v koji se povdarja potreba, da zavzame stranka odločno stališče potom svojih poslancev za uvedbo slovenskega bogoslužja v naših cerkvah. Ob enem so bile potrjene tudi resolucije proti davčni obremenitvi, o kojih smo bili poročali že tudi na drugih srezkih sestankih.

Istega dne so se vršili tudi protestni sestanki proti odpravi doklad na premog in to v Trbovljah, Zagorju ob Savi, Hrastniku in Kočevju. Sprejete so bile sledeče protestne resolucije:

„Zbrani na sestanku, sklicanem po k. o. SDS obojamo, da se je v proračunske dvanajstine sprejela za državne železnice in državne zavode določba o ukinitvi doklad na premog v znesku 5 Din za tono. S tem, da se za premog, ki ga konsumirajo državne železnice in državni zavodi omenjene doklade ukine, so ukinjene tudi draginske doklade najbednejšim članom socialno zavarovalnih institucij in do med tisoči in tisoči socialno najšibkejšimi in telesno popolnoma izmučenimi delavci in njih družinami zavlada najstrašnejša beda, ki jih bo silila naravnost v obupne čine. Iz teh sredstev so namreč omenjene institucije plačevale draginske doklade za svoje upokojence, nezgodne rentnike, provizioniste, vdove in sirote. Zato zahtevamo in pozivamo naše poslance, da v parlamentu z vsemi silami delajo na to, da se gornja nesocialna določba o ukinitvi doklad na premog v znesku 5 Din za tono črta iz proračunskih dvanajstine, v nasprotnem slučaju pa, da vlada nemudoma to gorostasno krivico popravi s takojšnjimi nakazili iz drugih sredstev. Ako ukinitve

ostane, bo izročeni nad 26 tisoč rodbin poginu vsled lakote. — K. o. Trbovlje, K. o. Hrastnik, K. o. Zagorje ob Savi, K. o. Kočevje.“

V soboto, dne 28. t. m. se vrši sestanek in ustanovni občni zbor k. o. SDS za občino Mošnje na Brezjah. Kot delegat centrale se ga udeleži g. dr. Rape, kot poročevalec v gospodarskih zadevah pa g. Milan Cimcman.

Istega dne se vrši občni zbor k. o. ob pol 8. zvečer v Lukovici v kamniškem okraju. Udeleži se ga delegat iz centrale.

V nedeljo, dne 29. t. m. se vrši občni zbor k. o. SDS ob pol 8. uri zjutraj v Moravčah, ob pol 11. dop. v Dobu, ob 4. pop. v Komeni. Vseh treh občnih zborov se udeleži kot delegat centrale g. dr. Rape.

Iz mladinske organizacije

Člane ljubljanske Edinosti opozarjamo, da se vrši danes plesna vaja pod novoimenovanim plesnim odborom. Za člane dijakse je se sklenilo znižati plesni prispevek. Vabimo ostale prijatelje društva, da posejajo plesno šolo in pripeljejo svoje ožje znance. — Plesni odbor.

Sestanek dramatičnega oddeska se vrši danes ob pol 8. uri v društvenih prostorih v Narodnem domu (bivša soba JSS).

Sestanek sportskega oddeska se vrši v četrtku ob 8. zvečer v društvenem lokalu v Narodnem domu.

V petek 27. odborova seja zveze demokratske mladine.

Kamnik. Edinost Kamnik je imela v nedeljo prav lepo obiskan sestanek, na katerem se je ustanovil plesni oddesk. Po sestanku se je vršil prijateljski razgovor po željah članstva ter je pokazal, da vlada tu veliko zanimanje za organizacijo. Pri tej priliki je daroval g. Koželj 100 Din za društvo, za kar se mu izreka zahvala. — Tajnik.

Po svetu

— Nemški industrijalci za locarnske pogodbe. Iz Berlina poročajo, da je nad 500 nemških industrijalcev in gospodarskih zastopnikov iz vseh krajev Nemčije in brez razliko na strankarsko pripadnost izdalo oklic, v katerem pravijo, da smatrajo podpis locarnskih pogodb za neobhodno potrebo nemškega naroda.

— Angleški razorožitveni načrt. „Chicago Tribune“ poroča, da je imel angleški obrambni svet te dni dve tajni seji, da določi angleški načrt glede razorožitve vojske, mornarice in zrakoplovstva. Ta angleški načrt je v zvezi s francosko-belgijsko namero zahtevati na decemberskem zasedanju Sveta Zveze narodov kolikor mogoče hitro sklicanje splošne razorožitvene konference. Angleški razorožitveni načrt temelji na delovnem načrtu washingtonske konference.

— Angleški protektorat nad Vahabiti. Iz Jeruzalema poročajo, da je poglavar Vahabitov Ibn Saud sklenil s Sir Gilbert Claytonom pogodbo s kjo prevzema Anglija pokroviteljstvo nad deželjo Vahabitov in izključno pravo zastopstva gotovih interesov napram inozemstvu. Dežela Vahabitov je del Arabije med Lasho in Hedžasom. Med svetovno vojno je bil vahabitski sultan na angleški strani.

— Joffe na Dunaju. Bivši dunajski sovjetski poslanik Adolf Joffe, sedaj član vodstva vrhovnega gospodarskega sveta v Moskvi, je dospel te dni s svojo družino na Dunaj, kjer ostane dalj časa v svrhu zdravljenja.

— Zedinjene države pristopijo k svetovnemu razodisču. Kakor poročajo iz Washingtona, je senator Lenroot sporočil predsedniku Coolidgeu, da bo pri glasovanju glede pristopa Amerike k svetovnemu razodisču glasovalo od 96 članov senata 79 za vladni predlog.

Iz Trbovelj

— Nesocialne razmere na Dobrni. O neznošnih higijenskih in socialnih razmerah na Dobrni nam že dalj časa prihajajo razne pritožbe. V eni sobi s 18 posteljami je natrpanih 55 ljudi. Spijo po 2 in 3 na eni postelji. Postelje in soba se ne morejo nikdar zadosti prezračiti in čez noč nastane v sobi tak smrad kakor na gnojščih. Ni ne rjuh ne zadosti odej. Kdor nima odeje, mora spat obleden in po cele tedne in mesece ne pride iz obleke, ker večina razen sihtne obleke nima druge na razpolago. Da se stanovanjskega reda, ki je nabit na vratih, nihče ne drži, je takorekoč nekaj samo ob sebi razumljivega. Veliko bi bilo še omeniti, kakor n. pr. obilica nesreč, ki so stalno na sporedu, toda naj zadostujejo za sedaj te vrstice, ki naj opozore odgovorne osebe in tudi oblastva na njihove dolžnosti.

— Uradni dnevi županstva v Hrastniku. Uradni dnevi čupanstva ob četrtkih bodo še nadalje ostali v veljavi. Zeleti bi bilo, da bi se ljudje v hrastniški kotlini malo bolj posluževali uradnih dni doma v Hrastniku, da jim ne bo potreba hoditi v Trbovlje. V občinski hiši dobe lahko domovnice, npr. stvena spričevala, delavske knjižice, poleg tega pa lahko opravijo tu vsa uradna zaslješavanja. Tudi živinske potne liste lahko dobijo v Hrastniku, odkar je pooblaščen v to g. Ferdo Roš, gerentski sovetnik.

— Obrtna nadaljevalna šola v Hrastniku se prav lepo razvija. Ponka, ki traja ob nedeljah dopoldne in popoldne in tudi ob delavnih, se udeležuje 86 vajencev in vajenk.

— Točenje alkoholnih pijač ob plačilnih dneh v trboveljski občini je do nadaljnjega strogo prepovedano ter so kršilec namenjene prav obdajljive kazni. Sreško glavarstvo se je tudi izrazilo, da se bo ta odlok raztegnil tudi na naslednje dneve, če ne bo nič zalegel. Kakor smo poučeni, ostane omejnjeni odlok le še nekaj časa v veljavi, ker namerava rudnik vsakega pijačca, ki bi se pregrešil proti javni varnosti, odpustiti iz službe.

— Volilni imenik za občinske volitve je razpoloženo od 4. decembra in se smejo zahtevati morebitni popravki samo do tega časa.

Domače vesti

Katrica, Katinka, Tuška

Danes se širom katoliškega sveta slavi praznik sv. Katarine, one device mučenice, ki so jo hoteli usmrtiti na kolesu, ki se je pa zlomilo, tako, da so jo, ker so to že hoteli, naposled usmrtili z mečem.

Ni treba še posebej poudariti, da je to ime tudi pri nas Slovincih zelo popularno. V vseh skadencah in niansah ga čitaš. Katarina je oblatni naziv svetnice. Rabi se samo v izpričevalih, v rojstnih knjigah in v mrtvaškem listu. Katre so pobožne žene po poklicu. Katrina je že bolj nobel forma tega imena, pri nas sicer ne udomačena. Pač pa obratoma Katrico, Marsikatera Katrica je že zaudala srcu. — Katinka je oči, vidno kratica besede Katarinka. Je moderno ime, ki ga z bleskom in sijajem nosi marsikaka brhka dama, ki bi se pa kar groze stresla, čim bi jo kdo nazival Katrico. Naj bo. Tinica je zopet deminutiv Katinke. Ni toliko v rabi. Tuška ali Tuška je ruskega izvora, istokotna kratica besede Katjuška. Ime je izza vojne dobe zelo udomačeno na naših tleh, a za enkrat se samo za deklice do vstetega 16. leta.

Splah je ime v tesni zvezi s starostjo: Katarina se nazivlja prababica, Katrica stara mati, Katinka mlada mati in Tinica ali Tuška mlada devičica. Tako metamorfoza je pri nas popularna. Tako so mene nazivali najprvo Pepček (kdo mi bo danes še rekel Pepček!), potem sem bil Joško in sedaj sem Josin; najbrže postanem — če doživim — še pristi hebrejski Joseph. Nič za to.

Stopnjevanje deminutivov ali pravzaprav analiziranje imena je v drugem oziru v tesni zvezi z naklonjenostjo napram dotični osebi. Stavim, da v razpoloženju, ko govori srce, nikdo ne bo nazival izvoljenko (današnje slavljeno): Katarina, marveč vsak jo bo v supernežnih uricah tituliral s Tuško, v nežnih uricah pa s Katinko. Koliko blaglasja je v tem stopnjevanju! Hudo bi ti zamerila, če bi jo tedaj nazival Katrico ali Katro. Bog ne daj! Pa je vendar Katrica tako pristno domača in poleg tega še nežna besedica. Pa kaj, če imaš opravka s predsedki. Čudno.

Čital sem nekoč o neki razpravi, ko je šlo za nič manj nego ločitev zakona iz sile malenkostnega vzroka. On jo je namreč v svoji jezi, kakor je pravil, v pismu tituliral Katra. In je šla k sodišču ter vložila tožbo! Kot glavni vzrok je navedla sramotitev, ki jo je zakrivil moč z nenavadno titulacijo «Katra», v kateremu imenu je bojda vsebovana vsa mržnja, omalovaževanje, sovraštvo, zaničevanje, skratka prezir, ki nima para. In sodišče jej je ugodilo. Sicer ne baš radi titulature, marveč radi v tej latentni, s pričami dokazane mržnje. Pa recite, da nimam prav, če razločujem v stopnjevanju besede Katrica, Katinka, Tuška.

Boz jim daj dobro, vsem trem in obilo sreče! Pozdravljene! J. Suchy.

Novi vseučilški profesorji. Za profesorja na zagrebški univerzi sta imenovana dr. Stjepan Matičević in dr. Ante Vergoč, za profesorja na visoki šoli za trgovino in promet pa je imenovan dr. Filip Lukas.

Spremembe v generalni direkciji državnih železnic. Že večeraj smo poročali, da je na lastno prošnjo stvpil v pokoj dosedanj generalni direktor Mika Ilčič z njim izstopa iz naše železniške uprave oseba originalnega kova, s čegar imenom se veže marsikako delo v razvoju naših železnic. V razširjenih državah g. Ilčič ni mogel najti potrebne elasticitete in je vsled tega veljal kot zadrževalca potrebnih reform, tudi napram osebu se ni pokazal posebno prijaznega. Zato izgleda, da bo malokdo žaloval za Ilčičem dasi je to v marsikomu obzirju krivično. Za pomočnika novemu generalnemu direktorju Vlado Baboviču je imenovan g. Frančič Požežanin, bivši pomočnik žel. direktorja v Zagrebu in ne bivši direktor istega imena kakor smo večeraj pomotoma poročali.

«Prosvetni glasnik». Ministrstvo prosvete bo, počeniš z novim letom, izdajalo «Prosvetni glasnik» kot službeno glasilo. «Glasnik» bo objavljaval vse zakone, uredbe, pravilnike, razpise, ukaze in dekrete, ki jih izda ministrstvo prosvete. «Prosvetni glasnik» bodo brezplačno dobivale vse institucije ministrstva kakor tudi vse šole.

Novi telefonska linija Zagreb-Ljubljana. Načelnik ministrstva pošte in brzojava Milan Gjozović je odpotoval predvčerajšnjim iz Beograda v Zagreb, da pregleda dela pri novi telefonski liniji Zagreb-Ljubljana.

Himen. Poročil se je v ponedeljek v Ljubljani gospod Vinko Ravnikar, šolski upravitelj z gospodično Minko Svetetovo iz Ljubljane. Bilo srečno!

Ženska gimnazija v Skoplju. V Skoplju je bila v nedeljo otvorena prva ženska gimnazija. Otvoritveni slavnosti je prisostvoval komandant armije general Tržič z zastopniki vojaških in civilnih oblasti. Gimnazija se nahaja v postopju nekdanlega avstroogrskega konzulata, katero je vlada kupila od avstrijske republike za 800.000 Din.

Med univ. dr. Josip Smola je otvoril na Raki pri Krškem zdravniško prakso.

Železniški invalidi in njihove vdove. Društvo železniških upokolencev v Sloveniji nam piše: Kakor se čita v dnevnem časopisu, se ukine petdinarski davek na tono premoga, s čemur usahne še ona mala draginska doklada, katero so uživali do sedaj železniški invalidi. Največjim revežem, ki so štravali svoje zdrave železnice in vsej javnosti, se odvzame torej sedaj že zadnja skorjica kruha. Društvo železniških upokolencev se je trudilo na vse načine, da tem siromakom izboljša njihov bedni stan. Doseglo je toliko, da je uvedla Pokralska uprava v Ljubljani dne 30. septembra 1921 davek na

premog in s tem delom omogočila, da je pričela s 1. januarjem 1922 nakazovati draginsko doklado tudi železniškim invalidom. Kaj pa sedaj, ako se uknejo še te majhne draginske doklade? Prizadetim ne preostaja drugega, kakor da gredo s svojimi družinami k županstvom, ki naj poskrbe, da ne pod ležejo lakotl. Županstva bodo prisiljena, da ukrepejo potrebne korake na merodajnih mestih, da dobijo prizadeti svojo eksistenco tam, kjer jim pripada. Merodajni faktorji naj vendar že enkrat poskrbe, da se stari železniškim invalidom uredijo njihove rente, enako omim, ki se ponesrečijo sedaj, kakor tudi pokojnine starih železniških upokolencev: provizionistom, miloščinarjem ter njihovim vdovam.

Davčni vlak. Z dežele nam pišejo: Z zanimanjem smo pričakovali v nedeljo moža iz naše vasi, ki je bil v Ljubljani na Radčevem shodu. Vprašali smo ga, kakšno stališče zavzema Radčič-Pučljeva stranka napram davkom. Iz odgovora smo povzeli, da bi g. Radčič rad postavil vse Slovence za davčne eksekutorje, po tem pa bi se davki olajšali, da se je loviti, da to ni mogoče. Možje so odkimavali čes nismo držali z Radčičem ni tedaj, ko je bil proti vsakemu davku, kako naj bomo zdaj za njega, ko brani «ad-nunc» davke? (Op. ured.: Kaj bi možje šele rekli, ako bi bili z gg. Prelihom in Hrovatiom v deputaciji pri Radčiču, ki je na prošnjo za pomoč odgovoril, da je vsako znižanje v Sloveniji izključeno, češ da «zunanj položaj zahteva, da ima finančni minister denar.»)

Miklavževa pot

naj bo zaradi najugodnejšega nakupa zimskih sukenj za gospode, krasni! damskih plaščev za dame, volnenih tulovnikov za gospode in dame, dalje prelepih tonik za dame, k najkrajšnji izbiri oblačilnih premetov k tvrdki

Fran Lukič, Pred škofijo 19

Železniške legitimacije za uradnike in oficirje. Legitimacije za znižano železniško vožnjo državnih uradnikov in oficirjev za leto 1926. se bodo potjevale pri onih uradih, pri katerih bodo dotični uradniki na službovanju dne 1. januarja 1926. Upokojenci pa dobe legitimacije pri uradih, pri katerih prejemajo pokojnino.

Narodni dom v Splitu. V Splitu je bil tedni izmed članov vseh tamkajšnjih humanitarnih združenj izvoljen odbor, ki naj vodi akcijo za zbranje prispevkov v svrhu gradnje Narodnega doma. V Narodnem domu naj bi dobila potrebne prostore vsa humanitarna in kulturna društva v Splitu. Odbor bo prirejal koncerte in predavanja v korist projektiranega Narodnega doma.

Dve novi ladji za vojno mornarico. Kakor javljajo iz Beograda, je ministrstvo vojske in mornarice pri neki angleški parobrodarski družbi naročilo dve večji ladji, ki sta namenjeni za prevažanje hrane.

Razpis načrta za naš razstavni paviljon v Filadelfiji. Ministrstvo trgovine in industrije razpisuje natečaj za izdelavo idejnih skic, po kateri bi se lahko izvedli detajlni načrti gradnje našega reprezentativnega paviljona na mednarodni svetovni razstavi v Filadelfiji. Rok do 10. decembra. Natančnejši pogoji se dobe pri velikem županu ljubljanske oblasti, oddelek za trgovino.

O davčnih eksekucijah. Iz Slovenjgradca nam pišejo: Kakor drugod, napačna davčno oblastvo tudi pri nas davčni vlak do skrajnosti. Kmetom in obrtnikom se predpisujejo davki, katerih ne more nikdo več zmagovati. Ker jih ne morejo plačevati, rubi jo davčni uradi kmetom živino in les ter sploh vse, kar ima še kolikaj vrednosti. Najlepše pri tem je to, da bi morala županstva zarubljene predmete spravljati ob nedeljah v Slovenjgradec, kjer bi se naj potem prodali na javni dražbi. Toda kako spraviti te predmete v Slovenjgradec? Zastojni ne bo nikdo peljal voz lesa 3 ure daleč na dražbo in tako stane mnogokrat vožnja več, kakor pa znaša davek za zarubljene predmete. In kdo trpi te stroške. Mari zavezavatec ki ne more plačati niti predpisane mu davka, ali občina, ki je tako nesrečna, da so njeni občani gospodarsko tako izčrpani, da več ne zmorejo davkov. Zato je še skrajni čas, da se napravi neznošnim davčnim bremenom že enkrat konec. Gospodarska katastrofa je blizu.

Prošnja. Odbor Udruženja vojnih invalidov, vdov in sirot, podružnica v Ljubljani, vlijudno prosi vse one, ki so prejeli položnice in prošnje v svrhu božičnice, da se po možnosti odzovejo in to čimpreje, ker se bliža čas, da se napravi neznošnim davčnim bremenom že enkrat konec. Gospodarska katastrofa je blizu.

Kolesarska loterija Jugoslovenske Matice obsega kot dobiček 2 motorni kolesi in 25 prvovrstnih koles. Vsi dobitki so iz svetovno znane francoske tvornice «Peugeot». Zrebanje se vrši neprekinjeno 20. decembra. Srečke, kojih število je zelo omejeno, so napredaj pri vseh podružnicah Jugoslovenske Matice v Sloveniji, v vseh Ljubljanskih trafikah, v Matičini knjigarni, Tiskovni zadrugi in v pisarni Jugoslovenske Matice v Ljubljani, Selenburgova ulica 7/II. Cena srečkam Din 10.—.

Visokoločimci volilcem liste delovne omladine! Lista delovne omladine je po svoji kandidaturi dobila častno zastopstvo v odboru SSLU. K temu lepemu izidu volitov je pripomogel resen program naše skupine in složen nastop členstva na listi združenih društev in onega dela neorganiziranih tovaršev, ki jim je delo več kot fraza. Za tako nedvoumno izraženo zaupanje, ki ste nam ga poklonili eni in drugi, se vam iskreno zahvaljujemo. Mi pa vztrajamo na zašrtani poti, da dosežemo boljši položaj in večji ugled vsem ljubljanskim visokoločimci doma in v inozemstvu. V bodoče naj govore dela! — Kandidati liste delovne omladine.

Vodstvo v razstavi poljske grafike. Narodna Galerija priredi danes, dne 25. novembra ob 3. uri popoldne v Jakopičevem paviljonu vodstvo s predavanjem o poljski grafiki, zgodovini grafičnih tehnik ter grafiki. Predava dr. F. Stelč.

Prilavnik za operni zbor. Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani sprejme za svoj operni zbor nekaj prilavnikov, ki bodo pozneje angažirani kot redni člani

Miklavž bo zbiral

darila za deco in odrasle tudi letos v nedeljo dne 29. t. m. od 5. do 7. ure zvečer le pri tvrdki

M. Tičar v Šelenburgovi ulici.

Roparski napad v stanovanju. V soboto zvečer so v Krvarskem pri Veliki Gorici vdr II trije maskirani roparji v stanovanje mlinarja Ivana Novaka ter zahtevali za revolver in v rokah, naj jim izroči ves denar. Dal jim je 3200 Din s čemur pa niso bili zadovoljni. Premetali so vse srambe, prepehli Novaka ter končno odšli v Turpolje na vlak. Novak jih je zasledoval in stopil tudi v vlak, da roparje izroči v škofovo oblast. Roparji, ki so Novaka opazili, pa so med vožnjo poskakali z vlaka in ušli.

Kršenje pismenske in telefonske tajnosti. Ker se pojavljajo pritožbe, da se pismenska brzojava in telefonska tajnost ne varuje in ne spoštuje je minister pošte in brzojava naročil vsem poštarnim direktorjem in posebno odredbo opozore vse podrejeno osobje na težke posledice kršenja pismenske, telefonske in brzojavne tajnosti. Kršilce ne čaka samo disciplinarno postopanje in odrust iz službe, marveč tudi vsa strogoost kazenskega zakona. Izgovor z nepoznanjem zakonskih predpisov ne bo nikogar ščitil pred komisijo.

Arrestacija komunističnih voditeljev. V ponedeljek zvečer je beogradska policija aretila bivša komunistična poslanca in voditelja komunistične stranke Simo Markovića in Simo Milušića ter nekoga delavca. Izvršena je bila hitra preiskava ter je našla policija baje mnogo kompromitirajočega gradiva.

Lovska sreča. V nedeljo je inženjer Horvan iz Škofije Loke v lovskem revirju g. Hribernika na Otočcu pri Škofiji Loki ustrelil 35 kg težkega divjega kozla, ki je v tamkajšnjih lovščinah zelo redka žival.

Grozna nesreča v rudniku. V državnem rudniku Ravna Rileka v Bosni se je pripetila te dni grozna nesreča. Rudar Mate Olar je s svojim vozikom, naloženim s premogom naletel na 40 metrov globoko odprto jamo ter je z vozikom vred padel v globoki rov. Ostal je na mestu mrtve. Uvedena je preiskava, koga zadene krivda za nesrečo.

Start za 'Polet okoli sveta' bo te dni v k nu „Ljubljanski dvor“

Smrtna nesreča na železnici. Iz Sv. Jurja ob južni železnici nam pišejo: Dne 23. novembra je povozil v Sv. Jurju ob juž. žel. premikalni vlak ob 11. ponoči tamkajšnjega trškega posestnika Mihaela Bohorča. Ponesrečenec je bil najbrže na kakt zavori vlaka, ne da bi ga osebe zapazilo in je padel pri izstopanju med vozove. Vlak mu je odrezal noge pod kolenom, na obrazu pa je imel težke poškodbe. Prepeljali so ga takoj na njegov dom, kjer je večeraj ob pol 7. zjutraj podlegel težkim poškodbam. Pokojnik je bil skrben in dober gospodar in trgovec z živino. Zapustil je ženo in kopicco deloma še nepreskrbljenih otrok.

Tožka železniška nesreča v Škofjici. Večeraj zvečer se je zgodila v Škofjici pri Ljubljani težka železniška nesreča, ki je zahtevala človeško žrtve. Osební vlak, ki odhaja ob 18.50 iz Ljubljane proti Karlovcu je povozil na postaji iz 13 letnega Martina Rusa, sina železniškega strojnika iz Grosuplja. Vlak je nesrečnemu fantu odtrgal glavo. Ka ko je prišel Rus pod vlak, še ni ugotovljeno.

Ropar, ki je oropal inž. Pergosa pod ključem. Kakor smo svedobno poročali, sta bila prošli mesec v Reštanju pri Raihenburgu rudarski inženjer Perges ter rudarski pisar napadena od neznanih zlikovcev, ki so jima vzele 350.000 Din namenjenih za izplačilo delavcev. Roparji — bili so štirje — so denar med seboj razdelili ter neznano kam pobegnili. Sedaj je prišlo iz Ogulina poročilo da je žandarmerija v Josipdolu aretila osemnajstletnega Miha Bolješića, rodom iz Jezeranov pri Brinju, ki je sodeloval pri omenjenem roparskem napadu v Reštanju. Bolješić se nahaja v sodnih zaporih v Ogulinu, domič se je njegov roparski tovariš Toma Mešič izmuznil rok pravice.

Tatvine na železnici. Vlomilci v železniške vagona, ki so te dni vdrli na osební vlak Zagreb-Beograd ter oplenili nabiralni vagon nadajujejo svoje posele. V noči od nedelje na ponedeljek, so kakor se zdi — isti zlikovci odprli osem vagonov, ki so stali v bližini zagrebškega brzovoznega skladišča, ter odnesli manufakturnega blaga in trikotarže v vrednosti nad 12.000 dinarjev. Železniška policija je sicer spoznala nekatere vlotilce, ki pa so v temni noči srečno odnesli pete.

Iz Ljubljane

Visokoločimci volilcem liste delovne omladine! Lista delovne omladine je po svoji kandidaturi dobila častno zastopstvo v odboru SSLU. K temu lepemu izidu volitov je pripomogel resen program naše skupine in složen nastop členstva na listi združenih društev in onega dela neorganiziranih tovaršev, ki jim je delo več kot fraza. Za tako nedvoumno izraženo zaupanje, ki ste nam ga poklonili eni in drugi, se vam iskreno zahvaljujemo. Mi pa vztrajamo na zašrtani poti, da dosežemo boljši položaj in večji ugled vsem ljubljanskim visokoločimci doma in v inozemstvu. V bodoče naj govore dela! — Kandidati liste delovne omladine.

Vodstvo v razstavi poljske grafike. Narodna Galerija priredi danes, dne 25. novembra ob 3. uri popoldne v Jakopičevem paviljonu vodstvo s predavanjem o poljski grafiki, zgodovini grafičnih tehnik ter grafiki. Predava dr. F. Stelč.

Prilavnik za operni zbor. Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani sprejme za svoj operni zbor nekaj prilavnikov, ki bodo pozneje angažirani kot redni člani

opernega zbora. Pogoji sprejema so: lep in obsežen glas ter dober posluš in čista intonacija. Reflektenti naj se javijo pisмено ali ustno ravnatelju opere g. Mirko Poliču.

Zgodovina sporta v društvu «Soča» v Ljubljani. V društvu «Soča» predava v soboto dne 28. novembra v salonu pri «Levu» g. prof. dr. Vinko Šarabon o razvoju sporta, o zgodovini olimpskih iger, nekdanji in sedaj, o modernem sportu, o pojmu sporta v raznih deželah, o sportu in vzgoji, sportu in zdravju itd. Oblika predavanja bo zelo poljudna in domača. Vabljeni so člani, prijatelji in posebno oni, ki se najbolj zanimajo za sport. Začetek ob pol 21. uri zvečer. Vstop prost.

Československá Obec v Ljubljani. Členoví sučasnoto se vsični p'odnásky dra. Bateka z Prahy v pátek dne 27. listopada o osmí hodiní večerní ve Zvezde. Přijďte vsični! 2110

Jugosl. - češkoslov. liga v Ljubljani vabí svoje člani in njih rodbine, da se udeležijo prvega skupnega družabnega večera s člani «Česke Obce», ki se bo vršil v soboto dne 28. t. m. ob 8. uri zvečer v restavraciji «Zvezda». Na programu je predavanje ravn. Chvártala «O programu vseslovenskega sokolskega zleta v Pragi l. 1926.» 2210

«Nibelungi» v repriži zopet dnevno polnjo «Kino Matice», tako da se ga bo nedvoumno nagledala vsa Ljubljana. Pa dasi ljubljanska publika gotovo ni uvedena v nemško opojejo o Nibelungih, uživa v prizorih, ki so mestoma zares grandiozni, saj so Nemci vložili ves trud, da z Nibelungi ustvarijo reprezentativen film nemške filmske industrije. Film je osvojil publiko tudi mars kod drugod, kjer je izza vojne vladala pomiljiva aminorozost proti vsemu nemškemu. Nič čudnega torej, da tudi v Ljubljani osvaja že drugič. Mnogi ga gledajo po drugi pot, kdor pa ga je prvič zamudil, si ga ogleda zdaj, ker film to vsekakor zaustži. 2208 r

Československá Obec v Ljubljani priredi v soboto, dne 28. novembra ob 8. uri zvečer v restavraciji «Zvezdi» predavanje svojega člana (v slovenskem jeziku), ravn. Chvártala o «Vsesokolskem zletu l. 1926. v Pragi».

Umrlí v Ljubljani. Večeraj so bili privaljeni sledeči smrti slučajji: Lenard Blažič, čevljarški mojster, 66 let. — Ivan Menčinger, dinarčin sin, 16 mesecev. — Marijana Kosec, služkinja, 39 let. — Marija Lovišček, mestna uboga, 18 let.

Otrok padel iz vlaka. V ponedeljek popoldne se je vsedel upokojeni železničar Ivan Zajc, stanujoč v Komezkega ulici št. 6 z ženo in 6-letnim sinčkom Borisom v dolenski vlak, hoteč se odpraviti v Mokronog. Ravno na odcepu dolenske in južne proge sta stala obe in sinček pri vratih vagona, ko je prišel nenadoma močan sunk, da so se vrata vagona odprla. Dečko je pri tem odletel iz vozečega vlaka vstran na progo, oče pa se je je slučajno ujel in obdržal v vozu. Mati otroka je na kriku potegnila zasliho zavoro in ustavila vlak. K sreči so našli otroka skoro nepoškodovanega, vendar pa so ga v svrhu ugotovitve, ali ni morda dobil notranjih poškodb, odnesli takoj v bolnico.

Nezgodna na cesti. Služkinja Tereza Horvat, stanujoča na Mestnem trgu št. 15, je dobila dne 22. t. m. na cesti pred domačo hišo živčni napad ter je padla z vso težo telesa na kameniti tlak. Pri tem se je nesrečnica tako težko poškodovala na glavi, da so jo morali prepeljati z rešilnim vozom v bolnico.

Ogenj na dvorišču. V noči na ponedeljek je prišel goretí na dvorišču gostilne «Delavski dom» na Tržaški cesti lesen zaboj za smeti, ki je stal poleg srambe za različne predmete. Nastala je že velika nevarnost, da se oprime ogenj postolja, ko je ogenj slučajno opazil patrolujoči stražnik. Sliedil je v naglici hišne stanovalce, ki so svojega pravočasno pogasili s škafi vode. Ogenj je nastal vsled tega, ker se je nahajal v smetišču še živ pepel.

Razne male tatvine. Ravnatelju čukovnega urada Ivanu Avseneku je zmanjkalo iz njegovega stanovanja v Zatiški ulici 120 m finega šifona, zlat prstan z briljantom in zlata ovratnica v skupni vrednosti 3650 Dn. — V noči na 21. t. m. je v drvarnico Marije Rus v Lihartovi ulici vplnil neznan: tat ter odnesel 4 domače zajce, 2 kokoši, 7 parov nozavice, 2 para moških hlač in še nekaj druge obloke. — Drugi svedrovec se je spizlil v isti noči v delavnico Petra Žitnika ter mu pokradel več svedrov in drugega orodja ter štampiljko na ime ošk-dovanca. — Iz dvorišča Figovčeve gostilne sta bili ukradeni v noči na nedeljo 2 konjski odelj, last posestnika Ignaca Cerarja, vredni 300 Din.

Policijske prijave. Od ponedeljka na terek so bili prijavljeni policiji sledeči slučajji: 2 tatvine, 2 nezgodi, 1 goljuflja, 2 poskodbi tuje lastnine, 1 ogenj, 1 prestopok ogroženja osebné varnosti, 1 telesna poškodba, 4 prestopki cestnega policijskega reda in 1 prestopok prekrščenja policijske ure.

Iz Maribora

Manifestacijski obhod priredi Jugoslovenska Matica z družini narodnimi društvi v Mariboru dne 30. novembra ob 19. uri s Trga Svobode po mariborskih ulicah na Glavni trg, da manifestira na predvečer državnega praznika narodnega ujedinjenja.

Smrtna kosa. V ponedeljek je umrla po dolgotrajni bolezni ga. Matilda Unger, soproga nadučitelja v pok., ki je še nedavno slavila s svojim možem zlato poroko.

Reklama za Miklavža. Mariborske trgovine so te dni več ali manj vabljivo opremile svoje izločbe z reklamo za Miklavža. Posebno na večer je prav pester pogled po promenadi Gosposke ulice in Aleksandrove ceste. Ob sedmi obletnici osvobodjenja Maribora je tudi zanimivo ugotoviti, da v nekdanji absolutno nemški Gosposki ulici ni nobenega nemškega napisu več! Edino izjemo dela neki trgovec z ženskim blagom, ki je pravkar razširil svoje lokale in domnava, da bo najbolje privabil kupce z nemškimi napisi: Eingang, Paar itd. V Mariboru imamo v tej stroki hvala Bozu

Neprekosljivi

v ceni, kvaliteti in izdelavi: so naši letošnji izdelki nainovejše konfekcije

Jos. Rojina, Ljubljana

Norveško ribje olje (Borsch) in emulzijo garantirano pristno, medicinalno, prporoča lekarna Bahovec, Ljubljana, (pri čevljarškem mostu).

več solidnih slovenskih trgovcev, in če bi teh zmanjkalo, še tudi nekaj nemških, ki pa znajo respektirati slovenstvo Maribora.

Glasbena Matica je imela v petelredni občni zbor, na katerem je bil po poročilu odbornikov izvoljen nov odbor s predsednikom ravnateljem dr. Tomiškom. V odboru pa so še: podpredsednik postajateljnik Štefin, tajnik učitelj Faganelli, blagajnik notar Ašič itd.

Razkritje o brezalkoholni gostilni in Sveti vojski. Končno se nam je vendarle posrečilo, razkriti pravo ozadije brezalkoholne gostilne, za katero je prosila neka tajinstvena «Sveta vojska» krasne lokale v Kazini. Zvedeli smo namreč, da ima tovarno brezalkoholnih pljač v Selcih ob Dravi duhovnik in profesor bogoslovja g. Somrek v družbi trgovca Niefelgera in še nekoga družabnika. Ker pa mariborska «Sveta vojska» že par let spi nevzdrždomo spanje, tudi Somrekove brezalkoholne pijače ne gredo v denar. Zato je g. Somrek že pred dvema letoma prosil stanovanjski urad, naj mu prepušči bivše stanovanje in sedanje pisarne dr. Juvana za brezalkoholno gostilno. Tam pa g. Somrek ni uspel in tako se je sedaj pojavila «Sveta vojska» pri magistratu s prošnjo za brezalkoholno gostilno v Kazini. Odborniki «Svete vojske» pa so bili k seji zadnjič klicani pred par leti in tako njihče ni vedel ničesar o gostilni v Kazini. Čestita gospoda zna torej temeljito rovariti tudi brez alkohola. Pa se je že jezil «Slovenec» na nes, ko smo že pred tedni sumničili, da tūci za firmo «Svete vojske» najbrž kak zasebno spekulativni zajček.

Nesreča med vagoni. Sinoči so pripeljali v mariborsko bolnico 28-letnega železniškega ključavnika Mihaela Gajška, ki je šel od delavnice čez železniški tir v nočnem času. Prepričan je bil, da ni nobene nevarnosti, ker čuvaji niso dajali nikakih svarilnih znamenj. Ravno, ko je bil na progi, pa sta ga dohitela in zadela dva vagona ter mu stisnila prsni koš tako, da je na mestu obležal in so ga morali prepeljati v bolnico.

Za najemnike. Nekateri hišni lastniki so začeli zahtevati od najemnikov zopet odškodnino za odvoz fekalij in smeti, čiščenja, za dimnikarja itd. Društvo stanovanjskih najemnikov opozarja ponovno najemnike, da niso obvezani plačati teh zneskov, ker nimajo hišni lastniki do njih pravice ne po stanovanjskem ne po državljansem zakonu, ako ni posebno pogojeno. V konkretnem primeru je razsodil v tem smislu tudi Stal sedmorice v Zagrebu. Kdor dobi od svojega hišnega gospodarja ali od odvetnika kak tozadeven plačilni nalog, naj pride nemudoma v pisarno društva najemnikov (Rotovžki trg 1), kjer dobi pojasnila in pravno zaščito.

Graz. Neka mariborska gospodarska pisarna je hotela navezati trgovske stike radi izvoza vina z graško gostilničarsko družbo. Čeprav je ta dobila ponudbo v prijazni nemščini, je vendar odgovorila, da graški oštirji ponudbo soglasno odklanjajo — radi svoječasnega političnega delovanja lastnika te gospodarske pisarne. Tako neumno šovinistično more biti pač samo Graz. Podpisal je dotično pismo tajnik zadruge, neki dr. M., katerega pa ne bomo ovekovečili, ko že itak brščas vsled svojih duševnih kvalitativ z akademizno izobrazbo ni mogel dobiti druge službe kot tajništvo graških «birtov». Najbrž je bil možakar pred prevratom politični uradnik v kakem spodnještajerskem nemškem gnezdu. Tam so se uspevale pod vodstvom sličnih baronov in grofov takšne zlahtne gornještajerske rožce.

Iz Celja

Celjska Orjuna priredi na dan narodnega ujedinjenja dne 1. decembra ob osmih zvečer v Narodnem domu akademijo z zabavo. Na sporedu je dramatična vizija «Koroški sen», ki jo proizvajajo člani dramatičnega društva, deklaracije, skupine in nastop pevcev. Sodeluje železniško godbeno društvo.

Francosko predavanje. V nedeljo se je vršilo v Celju pod odkritjem francoskega krožka francosko predavanje o Tunisu. Predaval je profesor na ljubljanski univerzi g. Martel, a navzoč je bil zagrebški francoski konzul g. Boissier z gospo soprogo in g. gerentom Findelsom iz Ljubljane. Škoda, da je odročila elektrika, ker bi bile sklopiščne slike predavanje lepo ponazorile. Nerazumljivo se nam zdi, zakaj je izostalo dijaštvo realne gimnazije, ki bi mu moralo biti pač dobrodošlo, da sliši pravega Francoza. Opoldne je priredil krožek francoskim gostom v Celjskem domu prijateljski obed.

Zahvala

Ob svojem jubileju sem prejel toliko čestitk, da se mi ni moglo vsakemu posebej zahvaliti. Zatorej se tem potom zihvaljujem vsem svojim tovarišem, prijateljem in znancem, ki so se me spomnili. S spoštovanjem

Karol Lavrenčič.

Izjava.

Za dolgove, ki jih naredi kateri izmed mojih sinov ali kdo drugi na moje ime, nisem plačnik. Ljubljana, 25. novembra 1925.

Leopold Tratnik št. hotelir in posestnik. 2205

Gospodarstvo

Položaj v svetovni industriji piva

Kakor je znano, končni rezultati evropske hmeljske letine le za malenkost nadkrijujejo svoječasne nizke cenitve mednarodnega hmeljskega kongresa v Münchenu. Rezultat letine evropskega kvalitativnega hmelja v množini 210 tisoč metrskih stotov torej ne bo zadovoljal za potrebe evropske produkcije piva. Svetovni produkciji piva so seveda na razpolago še hmeljske zaloge v Ameriki in Angliji, v katerih državah so prvotne cenitve letine prekoračene za 15 do 20 odstotkov, tako, da dosega svetovna produkcija hmelja okrog 270 tisoč metrskih stotov. Ameriški hmelj je doslej le redko prišel v večjih množinah v uporabo pri evropskih pivovarnah, tako da danes v Evropi nani ni računati. Sicer pa sta ameriški in angleški hmelj kakovostno manj vredna, zaradi česar tudi evropska industrija piva ne mara tega hmelja.

Produkcija piva v Evropi je po krepkem naraščanju v prvih povojnih letih sedaj več let na stabilnem množinskem nivoju. Mogoče bo celo malo oslabela, ker se nahaja konzum piva v zadnjih letih v nazadovanju. Največji delež pri tem nazadovanju konzuma imajo seveda Zedinjene države, ki so do leta 1919, spadale k desetim največjim pivu konzumirajočim državam na svetu; v Zedinjenih državah je sedaj konzum piva minimalen. Med najizdatnejšimi pivci piva so Belgijci, kjer odpade letno 160 litrov na glavo. Njim sledijo Velika Britanija, Danska, Nemčija z okroglo 50 litrov na glavo in leto ter Češkoslovaška. Avstrija se nahaja na šestem mestu, dasi kotovo avstrijski letni konzum piva z okroglo 3,5 miliona hl ni majhen. Za Jugoslavijo letna množina konzumiranega piva ni znana, vendar pa je spričo obilne produkcije vina šteti našo državo med male konzumente piva. Med najslabše pivce piva spadajo Japonci, Španci in Italijani, kjer prideta na leto in na glavo komaj dva litra piva.

Med evropskimi konzumenti piva se nahajata Češkoslovaška in Nemčija na prvem mestu. Ti dve državi sta tudi največji evropski producenti hmelja, kajti producirata 60 odst. vsega v Evropi pridelanega hmelja. Svetovni sloves uživa predvsem žateški hmelj, ki mu med drugimi sledi na svetovnem trgu spričo majhnih količin še malo znani izvrstni savinjski hmelj. Baje se tudi v Ameriki prideluje ponekod zelo dober hmelj, večinoma pa je slabe kakovosti. Češkoslovaška poseduje 666 pivovarn in je največja izvoznica piva v Evropi. Celokupna letna produkcija piva v Češkoslovaški znaša okrog 13 milijonov hl, od katerih se izvozi okrog 75 odst. V Nemčiji je zelo razširjen sistem malih pivovarn, in to predvsem v Bavarski, kjer jih je več sto. Vse te pivovarne pa imajo produkcijske kapacitete, ki dosegajo komaj po 3000 do največ 5000 hl. Avstrija ima 25 velikih pivovarn, med njimi največjo pivovarno na svetu; v celem je v Avstriji 162 pivovarn, od katerih 120 producirajo pod 10.000 hl, nekatere celo samo nekaj sto hektolitrov na leto. Celokupna avstrijska produkcija piva dosega 3,8 do 4 milijone hl na leto. V Jugoslaviji je industrija piva še malo razvita, dasi je produkcija hmelja v državi (Slovenija in Bačka) precejšnja. Med maloštevilnimi pivovarnami pa je pri nas nekaj večjih obratov.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (24. t. m.) Pšenica: baška, 2 vagona 249.50 — 250; baška, 5 vagonov 250; sremska, 9 vagonov 250. Oves: sremski, 1 vagon 175. Turšičica: baška, 6 vagonov 115; baška, 8 vagonov 105; sremska, sušena, 5 vagonov 139; ista, 1 vagon 140; sremska, 6 vagonov 122.50. Tendence čvrsta.

Zivinski sejmi v Mariboru (24. t. m.) Dogon 26 konj, 9 bikov, 124 volov, 371 krav, 11 telet, skupaj 541 komadov. Povprečne cene za kg žive teže so bile: debeli voli 8.75 — 9.25, poldebeli 7.75 — 8.50, plemenški 6.25 — 7.50, bikki za klanje 5 — 8, klavne krave debele 5.50 — 6.25, plemenške 4.25 — 5.25, krave za klobasarje 3.25 — 4, molzne in breje krave 5.25 — 6, mlada živina 6.75 — 10 Dln. Prodanih je bilo 175 komadov; od teh 7 v Italijo in 21 v Avstrijo. Mesne cene: govedina 10.25, teletina 12.50 do 20, svinjina 12.50 — 30 Dln za kg.

Dunajski goveji sejmi (23. novembra.) Dogon 2939 komadov; od tega 179 iz Jugoslavije. Cene povprečno za 5 — 10 krošev nižje pri kg. Notirajo za kg žive teže v šilingih: voli I. 1.65 — 1.90 (izjemno 1.95 — 2.20), II. 1.40 — 1.50, III. 1.10 — 1.30, bikki 1.15 — 1.50 (1.60), krave I — 1.40 (1.55) in slaba živina 0.60 — 1.

Dunajska borza za kmetijske produkte (23. novembra.) Položaj nadalje čvrst. V pšenici, turšičici in rži je bilo občutno pomanjkanje blaga. Cene višje. Notirajo v šilingih za 100 kg vključno blagovnoprometni davek brez carine v trgovini na debelo: pšenica: domača 36.50 — 38.50, madžarska potiška 41.50 — 43.50, madžarska 39 — 40.50; rž: domača 27.50 — 27.75; ječmen: domači 33 — 39, slovaški 39 do 43; turšičica: sušena 25.50 — 26.50, nova 20.75 — 21.75; oves: 27.50 — 29.50.

Železniška tarifa med Jugoslavijo in Italijo. Iz Beograda poročajo, da sta prispela tja kaj dva uradnika italijanskega prometnega ministrstva kot delegata za izdelavo direktne železniške tarife med našimi in italijanskimi železnižimi. Glede direktne železniške ta-

rife se je dosegel sporazum med nami in Italijo v Benetkah ter Rimu. Italijanska delegata sta že začela delo z našimi strokovnjaki v prometnem ministertvu. Delo bo trajalo mesec dni. Sklenitev te direktne tarife bo znatno olajšala trgovinski promet med nami in Italijani, s katerimi smo, kakor nam pokazuje zunanje trgovinska statistika, v najizdatnejših trgovinskih stikih.

Službeni tečaj za december t. l.: 1 napoleon 217; 1 turška lira 245; 1 angleški funt sterling 273; 1 dolar 56.25; 1 kanadski dolar 56; 1 zlata nemška marka 13.40; 1 avstrijski šiling 7.93; 1 poljski zlatnik 8.50; 100 francoskih frankov 224; 100 švicarskih frankov 1068; 100 italijanskih lir 226; 100 belgijskih frankov 255; 100 holandskih guldinarjev 2262; 100 rumunskih levjev 26; 100 belgijskih levov 41; 100 danskih kron 1404; 100 norveških kron 1147; 100 pesetovcev 801; 100 grških drahom 75; 100 češkoslovaških kron 167; 1 milijon madžarskih kron 778 Dln

Nov ravnatelj Slavenske banke v Zagrebu. Za ravnatelja Slavenske banke v Zagrebu je imenovan dosedanj ravnatelj Jugoslavenske banke v Beogradu g. Rudolf Plie, za podravnatelja pa g. Herman Weiss.

Taksa za otvorene in tekoče račune pri delniških družbah. Taksa po tarifni postavki 37 taksne tarife zakona o taksah in pristojbinah se je do sedaj pobirala od vseh tekočih računov pri industrijskih delniških družbah. Na pritožbo nekoga industrijskega podjetja je Generalna direkcija posrednih davkov v konkretnem primeru dne 10. okt. 1925, pod št. 331, odločila, da računi, katere vodijo industrijska podjetja v svojih knjigah o upnikih in dolžnikih, niso zavezani taksi po tarifni postavki 37., ker se ta taksa nanaša samo na otvorene ali tekoče račune pri denarnih zavodih. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja industrijska podjetja na to odločbo, da ob prihodnjem plačilnem roku za to takso (15. januarja 1926) vložijo prijave, v katerem naj uveljavijo takšno prostost po tej tarifni postavki z utemeljitvijo, da niso denarni zavodi.

Nakupovanje in prodajanje deviz za podpiranje valute. V predlogu o dvanajstih se nahaja tudi naslednja odredba: V svrhu čimboljše zaščite in krepitve domače valute se pooblašča finančni minister, da more po odobritvi ministrskega sveta skleniti z Narodno banko pogodbo o nakupovanju in prodajanju deviz ter čekov na zunanja tržišča za račun države na podlagi zakona o Narodni banki. Finančni minister more po odobritvi ministrskega sveta in v sporazumu z Narodno banko določiti, kolik naj po padec ali skok deviz pri Narodni banki. Novčanice, izdane za nakupovanje menic in čekov na tuja tržišča po točki 1. člena 11. zakona o Narodni banki, ne pridejo v redni kontingent, ki ga more izdati banka za svoje posle, ako ta posel vrši banka za državni račun.

Interministerijalna komisija za trgovinske pogodbe. Iz Beograda poročajo, da je določena posebna interministerijalna komisija, ki ima zbirati material za trgovinske pogodbe ter jih sestavljati.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 2. decembra ponudbe za dobavo armaturnega bronca, za dobavo 4000 kg cinkove sive oljnatne barve ter za dobavo razsvetljavnih potrebščin. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije. — Komanda pomorskega arsenala v Tivtu sprejema do 27. decembra ponudbe glede dobave svetiljk zelenih in rdečih in rubin-stekla za vžbočene svetilke ter cilindrov. — Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 2. decembra ponudbe za dobavo 2450 m³ gramoza, za dobavo 23 komadov osi, za dobavo 240 kg raznega motvoza, za dobavo 15.000 komadov skatljic vžgalic, za dobavo 30 komadov kolečnih ročev za stroje, ter za dobavo 100 m³ brestovega lesa. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 20. decembra ponudbe za pretopljenje oca 1000 kg medenih odpadkov v valjčke. — 75-letnica Trgovske in obrtniške zbornice v Pragi. Dne 18. in 19. t. m. je proslavila Trgovska in obrtniška zbornica v Pragi 75-letnico svojega obstanka. K proslavi so bile povabljene tudi zbornice naše države; odzvale so se zagrebška, beograjska, osiješka in ljubljanska zbornica. Naše zastopstvo je bilo v Pragi zelo prisrčno sprejeto. Na svečanih seji, kateri so prisostvovali tudi naši delegati, je podal podpredsednik Grossmann historijat dela in organizacije praške zbornice ter poudarjal borbo, ki jo je vodila zbornica za časa stare Avstrije, da bi moglo želje čeških gospodarstvenikov priti do izraza.

Nemški veletrgovinski indeks cen. ki ga sestavlja statistični državni urad v Berlinu, je v tednu od 11. do 17. t. m. poskočil za 0,9 odst. na 121. Povprečen indeks meseca oktobra t. l. je znašal 123,7.

Padec francoskega franka. Francoski frank je padel predvčerajšnjim na svoje najnižje stanje. V Curihu je dopolne notiral pod 20 švicarskih santimov, a se je popoldne popel popraval na 20.10, na kateri višini je večerjal ostal. Izza početka oktobra t. m. se je frank mednarodno poslabšal za okroglo 18 odstotkov.

Prisilna poravnava budimpeštanske banke. Iz Budimpešte poročajo, da je tamošnja bančna tvrdka J. Sas & Comp. zahtevala prisilno poravnavo. Pasiva znašajo okrog poltretje milijarde, aktiva pa samo 987 milijonov mK. Banka ponuja poravnavo na bazi 40 odst.

Valovanje italijanske lire. Zadnja doprosila lire je ameriške kroge razočarala, kajti menili so, da se bo po ugodni rešitvi vprašanja italijanskih vojnih dolgov z Ameriko začela lira dvigati ter da se bo rešila usode francoskega franka, od katerega se je belgijski frank že davno ločil. Nekateri pa so bili mišljenja, da je bilo slabljenje lire pripisati le opreznemu zadržanju mednarodnih finančnikov, ki niso marali pre-

cenjevati učinku washingtonskega sporazuma. Sicer pa je zadnje dni lira zopet čvrstejša, kar je bilo itak pričakovati, saj poleg ugodnega washingtonskega sporazuma dobi Italija dolarsko posojilo in se je njena trgovinska bilanca po zadnjih statističnih podatkih znatno zboljšala.

Zigisanje botgarskih bankovcev po 1000 levov. Bolgarskemu sodranju je predložen nujen zakonski predlog o zigisanju bankovcev po 1000 levov. To je v zvezi z izsleditvijo družbe, ki je ponarejala te novčanice. Preiskava v tej zadevi je dovedla do aretacije 25 oseb. Čeprav se imena aretiranec ne izdajo, se vendar ve, da se nahajajo med njimi mnoge kmoviteje osebe. Kakor je podobna, so glavni ponarejalci na Dunaju.

Veletrgovinski indeks v Češkoslovaški je padel v oktobru t. l. od 989 na 977 dne 1. t. m. V zlato preračunan je ta indeks osia bel od 144 v oktobru na 142,2 dne 1. t. m.

Borze

24. novembra.

LJUBLJANA. (Prve številke popraščevanja druge ponudbe in v oklepajih kupijski zaključki. Vrednote: investicijsko 0—76, Volna škoda 0—282, zastavni Kranjske 20—22, komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 200—204, Ljubljanska kreditna 210—0, Merkantilna 100—102, (102), Prastidionska 950—0, Slavenska 49—0, Kreditni zavod 175—185, Strojne 123—0, Trbovlje 320—332, Večve 120—125, Nihag 34—0, Stavbna družba 100—110, Šešir 146—153. Blago: les: bukava drva, suha, cepanice, do 10% okroglice, fco meja, 3 vagoni 25—25 (25); bukove okroglice, metrske, oziroma 1.20 m dolge, suhe zdrave, od ca 4—8 cm prem. debeli, fco vag. Postojna tranz. 1 vagon 22—22 (22); hrastova metrska, suha, zdrava drva z do 15% okroglice, fco vag. Postojna tranz. 20 vagonov 20—20.50 (20); hrastovi neobrobjeni plohi: 70 mm od 2.70 m napr. 80 mm od 2.80 do 3.10 m: 110 mm od 2.20 do 2.50 m, vse od 22 cm naprej, fco vag. Postojna tranz. 1 vagon 1080—1100 (1100—1110); hrastovi ostorobni plohi, 43 mm, od 2.60 in 2.70 m o. m. n. od 2.80, 2.90, 3 m, vse od 18—28 cm šir., fco vag. Postojna tranz. 1 vagon 1300—1300 (1300); smrekove obložnice (faderine), glasom note, fco meja tranz. 0—660; poljski pridelki: pšenica: banaška, 76 kg, fco vag. nakl. postaja 0—245, baška, 76 kg, par. Ljubljana 0—290, 76-77, 2% pr. par. Bjelovar 1 vagon 250—250 (250), 76, fco vag. slav. postaja 0—250; turšičica: stara, fco nakl. post. par. Novi Sad 0—160, stara, par. Ljubljana 0—190, stara, rumnozobata, fco vag. Ljubljana gor. kol. 0—200, stara, okrogla, fco vag. Ljubljana gor. kolodvor 0—220, umetno sušena, par. Novi Sad 0—145, umetno sušena, par. Ljubljana 0—180, nova, času primerno suha, par. Novi Sad 0—115, oves, fco vag. slav. postaja 0—170; otrobi: debeli v vrečah, par. Novi Sad 0—145 drobni fco vag. Djakovo 0—120, drobni, fco Ljubljana 0—140, alda domača, par. Ljubljana 0—270; proso domače, fco vag. prekm. post. 0—215; krompir beli, fco vag. prekm. post. 0—68; orehi: fco vag. Koprivnica ¼ vagona 825—825, (825), v vrečah, po vzorcu, fco vagon gor. kol. par. Ljubljana, za takoj 0—900; fižol: beli ban, v eg. vrečah par. Postojna 0—275, rjavi, ban v eg. vr. par. Postojna 0—260; rjavi ban, v eg. vrečah, par. Postojna 0—260; leča slad kornica, fco vag. Ljubljana 400—0; brinje Italij. vag. Ljubljana 375—0.

V borznejm poročilu z dne 23. t. m. mora stati pod lesom namesto bukovih hlodi hrastovi hlodi la, od 30 cm prem. napr. in od 3 m naprej, fco nakladalna postaja: den. 450. ZAGREB. Bančni in industrijski papirji skoro brez prometa. Eskomptna je dalje osla bela. Promet v Vojni škodi je bil zelo živahen. Začela se je trgovati ob čvrsti tendenci na vesti, da je v Beogradu porasla. Prompt no blago se je trgovalo po 290—295 za ultimo t. m. po 292, za december po 292—293.50. Proti koncu je tendenca znova oslabela in je tečaj Vojni škodi popustil na 290. — Dinar dopolne nespremenjen. V Zagrebu tendenca precej mlačna ob nespremenjenih zaključnih tečajih. Italija je bila na mednarodnih tržiščih krepkejša, pa je zato tudi v Zagrebu po skočila. Začela se je trgovati po 229, toda proti koncu borze je oslabela na 228.25. Blaga dovolj. Vse povpraševanje pokrito brez intervencije Narodne banke. Skupni promet v devizah je znašal 5.5 miliona dinarjev. Notirale so devize: Amsterdam 2262—2282, Dunaj 791—801, Berlin 1339.3—1349.3 Budimpešta 0.0791—0.0801, Italija izplačilo 227.34—229.74, London izplačilo 272.78—274.78, Newyork ček 56.1—56.7, Praga 166.4—168.4, Švica 1085.4—1093.4, ček 0—1089; valute: dolar 56. 55.5—56.1, avstrijski šiling 795—805; efekti: bančni: Eskomptna 117—118, Kredita Zagreb 133—135, Hipo 65—66, Jugo 109—110, Obrtna 76—77, Prastidionska 935—940, Etno 135—160, Srpska 144—146, Narodna 4200—4300; Industrijski: Eks ploatacija 43—50, Dubrovačka 560—570, Šecerana Ostjek 475—500, Gutmann 375—380, Slaveks 145—150, Slavonija 46—48, Trbovlje 330—335, Večve, zaključek 120; državni: investicijsko 74—75, agrarne 44—45, Volna škoda, promptna 290—291, za ultimo t. m. 290—291, za december 292—293.50.

BEograd. Devize: Amsterdam 2270—2272, Dunaj 795—796, Berlin 1345.5—1347, Bruseli 256—257, Budimpešta 0.0793—0.0794, Bukarešta 25.4—25.7, Italija 228—228.5 London 273.55—273.7, Newyork 56.37—56.4, Pariz 219.5—220, Praga 167.4—167.5, Švica 1089—1089.5.

C. l. Beograd 9.17, Berlin 123.50, Newyork 18.75, London 25.135, Pariz 20.10, Milan 2.05, Praga 15.375, Budimpešta 0.007270 Bukarešta 2.315, Sofija 3.775, Varšava 74.50, Dunaj 73.075.

IRST. Efekti: obligacije Juljske Kraljeve 67.80, Zivnostnoski 279, Assicurazioni Generali 6715, Dalmazija 260, Lloyd 1020, Oceania 170, Split cement 625. Devize: Beograd 43.50 — 44, Dunaj 345 — 355, Pra-

ga 73.25 — 73.75, Pariz 95.50 — 96, London 119.50 — 119.70, Curih 473 — 477, Newyork 24.55 — 24.70, Budimpešta 0.00342—0.00352, Bukarešta 10.75 — 11.15. Valute: dinarji 43 — 43.75, dolarji 24.45 — 24.65, 20 zlatih frankov 93 — 97, zlata lira 477.56.

DUNAJ. Beograd 12.5425 — 12.5825, Berlin 168.59 — 169.09, Budimpešta 99.20 do 99.50, Bukarešta 3.2150 — 3.2350, London 34.31 — 34.41, Milan 28.67 — 28.79, Newyork 708 — 710.50, Pariz 27.45 — 27.61, Praga 20.98 — 21.06, Varšava 102.45 do 102.95, Curih 136.50 — 137, Sofija 5.1350 do 5.1750; dinarji 12.50 — 12.56.

PRAGA. Beograd 59.985, Curih 651.75, Milan 137.50, Dunaj 477 in pet osmink.

BERLIN. Beograd 7.435, London 20.32, Newyork 4.195, Praga 12.42, Curih 80.84, Milan 17.

LONDON. (Opoldne) Beograd 272, Newyork 484.37 in pol, Italija 119.5, Dunaj 34.38, Švica 25.13.

NEWYORK. (Zaključno 23. t. m.) Beograd 1.77 in ena četrtinka, London 4.84 in sedem šestnajstink, Italija 4.05 in pol, Dunaj 14, Švica 19.27 in pol.

Sokol

Letošnje obvezne vaje v sokolskih društvih

Poleg redne sistematične telovadbe imajo sokolska društva običajno vsako leto predpisane posebne vaje, ki odgovarjajo sokolskim prireditvam istega leta. Za letošnje v tem pogledu vse vsmerjeno na VIII. vsesokolski zlet v Pragi, zato so povečini vse vaje vzete iz letošnjega češkega programa, ker je bilo določeno, da poseti jugoslovensko Sokolstvo korporativno Prago, v kolikor bodo dopuščala zmotna sredstva posameznikom to pot. Ker pa za nas ne zadoštuje, da se udeležimo praškega zleta samo z vajami, ki so predpisane za češko Sokolstvo, in ker moramo v Pragi pokazati tudi nekaj samostojnega, zato so poleg praških val predpisani tudi še nekateri drugi naši lastni nastopi.

Za člane so torej obvezne praške proste vaje v peterostopi, ki so bile že objavljene v »Prednjaku« in jih naša društva že pridno vadijo. Pravkar so izšle lepe slike za te proste vaje, to so fotografirani posnetki, izdani po ČOS, ki dobro pojasnjuje posamezne gibe in položaj iz teh precej težkih in lepih prostih vaj. Slike ima v zalogi JSS. Tudi godba za te vaje je že izdelana in bo v najkrajšem času izdana ter se bo dobila pri JSS.

Kot posebno točko v Pragi bo izvajalo jugoslovensko Sokolstvo skupne proste vaje s članicami. To je skupinska sestava za 8 članov in 8 članic, ki tvorijo po en karé. Sestava je prav čedna in bo napravila pri večjem številu karejev najboljši utis. Vaje bodo priobčene v decemberski številki »Prednjaka«, nakar bodo društva lahko takoj pričela z vadbo. Tudi posebna godba je za te vaje že sestavljena. Najmanj vsaka župa bo morala postaviti en karé v Pragi.

Članice morajo vaditi ženske proste vaje za VIII. zlet, ki so bile tudi že priobčene v »Prednjaku« in so nekatera naša društva že nastopila z njimi. Godba za vaje je že izdana in se dobi pri JSS, kmalu bodo na razpolago tudi slike k prostim vajam. Poleg teh vaj so za članice obvezne tudi skupne vaje s člani, kakor smo že zgoraj omenili.

Ker se udeležijo praškega zleta tudi naraščaj so predpisane vaje s ktlj, ki izidejo v decemberski številki »Sokolika«. Ženski naraščaj bo izvajal v Pragi proste vaje, ki so priobčene v 10.—11. številki »Sokolika«. Naš naraščaj ne nastopi skupno s češkim, zato ima predpisane lastne vaje. Za oboje vaje bo izdana tudi posebna godba, prikrojena na lašč za te vaje.

Za možko in žensko delo so za letošnje sezono predpisane tudi praške vaje, od katerih so oboje priobčene v »Sokoliku« in sicer 8.—9. štev. oziroma 10.—11. številka. Deca se zleta v Pragi naravno udeležiti ne more, vzhic temu naj vadi iste vaje kakor češka, ker so oboje vaje prav lepe in mladini primerne.

Naše Sokolstvo pa se udeležijo tudi praških tekem, zato je treba, da se vadi tudi tekmovalne vaje. Predpis za izdajo tekmovalnih vaj pravi, da vaje ne smejo biti izdane prej nego sedem mesecev pred tekmo, zato bodo izšle začetkom decembra. Člani bodo tekmovali v višjem in nižjem oddelku ter za slovansko prvenstvo. Tekmovalne vaje za višji in nižji (nižji je po naše srednji oddelok) so že pripravljene za objavo, za prvenstvo pa so določene iste kakor za mednarodno tekmo v Lyonu, zaradi česar je udeležba za obe tekmi precej olajšana.

Članice bodo tekmovalne vaje v prostih vajah in igrah. Točen pregled o teh tekmah bo izdan tudi začetkom decembra.

Tekem se udeležijo tudi jugoslovenski sokolski naraščaji obojega spola. Tekmovalne vaje za ta dva oddelka bodo objavljene tudi šele meseca decembra.

Končno naj omenimo še nastop starejših članov na zletu v Pragi, pri katerem bodo sodelovali tudi naši starejši člani in sicer z vajami s palicami. Treba bo, da pričnejo tudi ti oddelki z vadbo teh vaj, ki bodo v najkrajšem času priobčene.

Telmični program sokolskega dela je torej obširen in treba bo intenzivnega dela, da ga bodo društva predelala.

Ljubljanski Sokol naznanja, da se vrši redna telovadba članic vsak terek in soboto od 7. do četrta na 9., in ne kakor prvotno pomotoma naznanjeno, od 8. do 9. Ker se je že začelo vaditi praške vaje, opozarja ženski prednjački zbor vse one članice, katere se nameravajo udeležiti zleta v Prago, naj začno redno posočati telovadbo najkasneje do 1. decembra. Predpisane vaje so težke in zahtevajo mnogo resnega vežbanja. — Z. P. Z. Zdravol!

Sport

Kriza v LLAP. Upravni odbor nam je poslal nastopno službeno objavo: Notica v »Jutru« z dne 20. novembra t. l. pod naslovom »Križa v LLAP« ne odgovarja popolnoma dejstvu. Res je, da je predsednik podsaveza takoj po lahkoletskih tekmovalnih za prvenstvo Slovenije rad prezaposlosti odločil svoje mesto. Od tega časa vodi sejo upravnega odbora podpredsednik geom. Miroslov Cerne. Na zadnji upravni seji sta odstopila odbornika Baltasar in Vodišek, ker se nista strinjala z nekim sklepom odbora. Da bi nastala vsled demisije treh članov upravnega odbora kriza v LLAP., o tem ne more biti govora, ker obstoji upravni odbor še vedno iz 6 odbornikov, ki bodo na prihodnji seji kooptirali namesto odstopivših treh odbornikov druge osebe.

Novi savezni kapetan. Po vesteh zagrebških listov, bo izvoljen za kapetana JNS najbrže g. Dubravčić. Imenovala sta se tudi g. Rupec in dr. Pandaković. G. Rupec pa je kapetan ZNP., dr. Pandaković pa predsednik Zbora nogometnih sodnikov. G. Dubravčić pa ne izvršuje trenutno nobene funkcije ne v savezu, ne v podsavezu, zato se bodo najbrže odločili za njega. Nekateri pa predlagajo, naj se do izredne glavne skupščine JNS, ki se vrši že v decembru, sploh ne voli savezni kapetan.

Hajdukov moštvo. Glede prijave Benčiča in Bonacića za Gradjanskega javljajo »Novosti« iz Splita, da bodo vsi igrači Hajduka, ki študirajo v Beogradu (Rodin), Zagrebu (Benčič in Bonacić), Ljubljani (S. Poruje) ali v Padovi (Gazzari) nastopili v prvenstvenih tekmah za svoj matični klub Hajduk. Ker je Hajduk v zadnjem času dobil nekoliko dobrih igralcev iz ostalih sportskih klubov, upa, da si bo prihodnje leto brezdvomno priboril državno prvenstvo. Njegovi moštvi bosta spomlad nastopili v sledeči postavi: I. moštvo: Gazzari-Rodin, Bonacić L-Poduje II., Kurir, Gazzari II., Poduje II., Benčič, Bonacić II., Markovina, Radić II. moštvo: Tironi-Dujmovič, Bavčević-Keselić, Dešković, Reič-Bogor, Peršica, Marič, Devini, Machiedo.

Se nekaj zadnjih nogometnih tekem: Szombathely Wecker (Dunaj) : Szombathely Sp. C. 8 : 4 (2 : 2). Praga: Sparta : Slavoj Žižkov 8 : 0, Sparta : Union Žižkov 9 : 3, Viktorija Žižkov : ČAFK. 3 : 0, Čechie Karlin : Liben 6 : 2, Rapid (Praga) : Čehoslovan Kosič 2 : 1. Gradec: Hakoah : Arbeiter Athletiker 2 : 1. Bila je to zadnja prvenstvena tekma v Gradcu. Stanje prvenstva v Gradcu je sedaj nastopno: 1. Sturm, 2. G. A. K. 3. Hakoah.

Praška Slavija v Zagrebu. Praška Slavija bo za Božič najbrže gostovala v Zagrebu. Ako pogajanja z zagrebškimi klubi ne bodo imela uspeha, bo odigrala Slavija več tekem v Milanu in Turinu.

Dunajski igrači se vračajo k amaterstvu. Več dunajskih profesionalnih igralcev je kontronemu komiteju predložilo izjavo, da se vrnejo k amaterstvu. Med njimi so Kargl (Germania), F. Uridil (International), Roscher (Simmeringer) in drugi.

Priznani damski lahkoletski svetovni rekord. Mednarodna damska sportna zveza je verificirala nastopne damske svetovne rekorde: Tek na 250 m Vera Palmer (Anglija) 33:8; tek z zaprekami na 85 m (zapreke visoke 75 cm) Alance (Francija) 13:2; skok v višino z mesta Dupuris (Francija) 1:12 m; met kopja z obema rokama Piazola (Švica) 54.43 m, z desno roko 27.38 m, z levo roko 27.05 m.

LNP. (Službeno.) Danes ob 13. so odigra na igrišču ASK. Primorje 20. min. ostank nek prvenstvene tekme ASK. Primorje : ZSK. Hermes. Nogom. sodnik g. Bettoso se naproša, da pride pravočasno k tekmi. Danes ob 20. seja p

Iz življenja in sveta

Paul Painlevé

Paul Painlevé nima sreče s svojimi vlada. Že tretjič je bil sedaj ministriški predsednik, a vsakokrat se je držal le kratak čas: prvič in drugič po par mesecev, zdaj tretjič le 62 tednov.

Painlevé je danes star 62 let. Po poklicu je profesor matematike, eden najznamenitejših francoskih znanstvenikov. Še letos je parkrat predaval na Sorbonni.

Painlevéja je spravila v politiko Drevfussova afera, ko se je z vso silo zavzel za nedolžno preživetega židovskega oficirja. V parlamentu zastopal enega izmed pariških volilnih okrajev in pripada skupaj z zunanjim ministrom Briandom stranki republikanskih socialistov, ki šteje 39 poslancev. L. 1915. je postal prosvetni minister v Briandovem kabinetu, nato l. 1917. vojni minister v Ribotovi vladi. V jeseni istega leta je prevzel ministriško predsedstvo, držal pa se je le par mesecev. Po zmagi levičarskega kartela 11. maja 1924 je postal predsednik poslanske zbornice in letos dne 17. aprila je po padcu Hertlove vlade sestavil novi kabinet z glavnimi sodelavci Briandom kot zunanjim ministrom in Caillauxom kot ministrom financ. Ta kabinet je z nekim uspehom vodil vojno v Maroku, v Siriji pa doslej ni mogel ubiti ustaje. Uspeh beleži tudi glede varnostnega pakta v Locarnu in glede pogajanj za odplačilo dolga Angliji. Zato pa ni prišlo do sporazuma za amortizacijo posojila v Ameriki in nerešena je ostala francoska finančna kriza. Na njej sta padli obe letošnji Painlevéjevi vladi, prva in druga.

Diktator kot govornik

O zadnjih govorih italijanskega diktatorja Mussolinija podaja korespondent nekega uglednega švicarskega lista svoje utise v naslednjih vrstah:

Mussolini pozreča tisto lastno govorniško tehniko, ki prveže poslušalce na govornika proti njihovi volji. Za kaj takega mu primanjkuje bliskovite domislivosti, s katero frapira n. pr. Lloyd George. Tudi duha, esprita, manjka njegovim govorom. In končno še nečesa važnega, tistega razodetja višje duševne naobrazbe, ki je dobilo izraz v sluherni besedi prezidenta Wilsona.

Uspehi Mussolinijevih govorov zavise od neke goreče domovinske ljubezni, od osebne skrivnosti nekega narodnega junaka in slednjic od muzikalnosti italijanščine, ki opije vsakega govornika in vsako maso, ker zveni kakor bi peli zvonovi.

Idejno bogastvo Mussolinijevih govorov se da povedati v par stavkih. Njih refren se glasi: Rešili smo domovino, imeli smo samo dve možnosti: da utonemo v boljševiški zmedli ali pa, da se vrnemo k disciplini, delu in redu. Samo volja po državi more napraviti ljudstvo veliko in močno. Drama nacije leži v naporu te volje. Sedaj imamo zonet domovino, zaupanje doma ter v inozemstvu, ker hočemo državo za vsako ceno. Tako se vrača v Italijo samozavest in vera v njeno moč in njene naloge. Moderna Italija je stopila zelo pozno v kolo zgodovine. Radi tega nimamo ča-

sa, da bi potprežljivo čakali na njeno rast in razvoj. Mi moramo zgodovino delati, delati z disciplino, zavestjo in vero v končne smotre.

To so misli, katere Mussolini neprestano ponavlja. In govori jih z govorniško strastjo, da mu pri tem krožijo oči. Njegove geste so energične, triumfirajoče ter izzivajoče pritrjevanje. Pod tem vulkanom pa se skrivajo podzemni hodniki hladnega, treznega političnega razuma, ki računa vedno z gotovimi sredstvi. Svoboda, s katero govori Mussolini, skriva nekaj, kar je morda skepsa. Ali pa je to morda resignacija?

Vendar množica tega ne čuti. Ona je pripravljena samo na neskočno oboževanje junaka. Hvaležna je možu, ki ji je zopet našel mesto v svetu med ljudmi ter ji vrnil vero v samospoštovanje, v nacionalni mit, s katerim se lahko zanaša.

Mussolini se niti oddaleč ne more primerjati z govornikom revolucije, ki krči prsto not nagonom ter jih na ta način osvobaja. Nasprotno, njegov govor veže poslušalce. On zahteva pokorščino — in množica mu jo daje, čenrav pri tem škripa z zobmi. On drži skupaj centrifugalne sile ljudstva, ki silijo narazen. On dobro razume, kaj je avtoriteta. Tri stvari so mu svete: religija, monarhija in vojska. To je cement ljudstva, ki naj postane narod.

Borokain

Naglo razširjevanje kokainizma, ki povzroča ogromno škodo narodnemu zdravju v vseh državah, posebno pa v velikih mestih, ne povzroča malo skrbi oblastem in znanstvenikom, ki zastavljajo vse sile, da zatro belu otrov. Iz Anglije dospelja zdaj nova vest, da je dvema zdravnikom uspelo najti preprato, ki bo povsem nadomestil kokain. Novi preparat sta zdravnik krstila za «borokain» in najaviata, da vsebuje vse zdravilne lastnosti kokaina, ne da bi pri tem količnik škodoval živčevju in možganom, ki jih kokain tako neusmiljeno razkraja.

Ako se borokain obnese, kakor je napovedan, bo to značilo pravcati blagor za človečanstvo. Kajti bistvo in strahota kokainizma, ki se razvija v pravcato velikomestno epidemijo, se vobče ne dajo točno obeležiti. Opij in hašiš, enako opasna demona zavačata človeka v kraljestvo pisanih sanj. Alkohol povzroča raznolično opojenost, nikotin in kofein včasih celo blažita živce in ne delujeta z naglim razkrajanjem. Toda kokain v nikakvi meri ne pripravlja žitka, niti ne drami fantazije, kakor se to domneva, marveč je njegov edini učinek v tem, da hieno dviga samozavest in domišljivo sposobnost. Zato sega po kokainu posebno oni ljudje, katerih sposobnosti se ne krijejo v dovoljni meri z njihovim nagonom k dejstvu. Uživanje kokaina jih spravila v ekstazo samozavesti — ki pa po opoju naglo prehaja v ponovno, še večjo pobitost. Večini kokainistov so zarisane psihopatične poteze, vobče pa uživanje kokaina kmalu pokaže znake neizbežnega notranjega razkroja.

Jadni vsega pomilovanja vredni so tipi kokainistov, možkih in ženskih, ki jih srečate v velikih mestih, ponoči na bulvarjih, v nočnih lokalih, spelunkah. Strast kokainizma gospodari že na široko, neštete kreature so v službi tihotapljenja in razporečevanja «koks», v znatni meri pa je njegovo razširjanje omogočeno tudi s tem, da se kokain toliko uporablja v zdravilne svrhe in da zato še vedno preveč svobodno prihaja v roke nepotrebnikov.

Borokain naj bi popolnoma izpodrinil fabrikacijo kokaina. Če se obnese, ga bo svet pozdravil kot novega odrešitelja, toda zdravniški krogi izražajo

Je že pred durmi

senzacionalni film

CEZAR

ki ga beograjski časopis imenujejo

„Pravi čudež“

Elitni Kino Matica

zaenkrat precej skepticizma. Niti «pri-kain», ki ga je pred dobrim pol letom izumil svetovnoznani znanstvenik Willstätter, se ne more uveljaviti kot zadostni nadomestek kokaina. In na drugi strani bodo seveda tudi ameriški pridobitniki kokaina znali čuvati svoj interes s tem, da bo njihov beli otrov še nadalje osvaja tisočere in tisočere žrtve. Edino mednarodno pogodbo bodo mogle vsaj omejit razširjanje kokainizma, zatrla pa ga menda ne bodo kmalu, ker jih bodo izigravale močne podzemne sile, ki stoje v službi tihotapstva z belim demonom «koksom».

Umetniki in ženske

Marsikomu ni znano, da je imel Viktor Hugo takorekoč dve ženi, s kojima je živel v razmerju, ki se zdi v današnjih materialnih časih popolnoma izključeno.

O tem razmerju piše «Revue Mondiale» s čisto literarnega stališča in pravi, da se Viktor Hugo nikakor ni odrekel svoji prvotni Muzi, ko je pričel l. 1833. razmerje z gledališko igralko Julijeto Dronet. Ko je pisal «Prière pour tous» in druge nepozabne stihe na čast svoji ženi Adeli, je Julijeta že igrala svojo ulogo na pozornici duhovnega življenja velikega pisatelja. Istočasno da je vplivala gospa Adela na Sainte-Beuve, ki je živel z njo v zelo priateliskem razmerju. Odsev tega razmerja so znamenite «Causeries du Lundi», v katerih je slavni kritik analiziral pesnike in pisatelje, ki so pisali o ljubezni. Geni ustvaritelja «Chants du crépuscule» se je v Julijetini ljubezni takorekoč pomladil. Niso bili samo lepi stih, ki so pokrivali greh, kakor je rekel Sainte-Beuve, temveč je bil tudi greh, ki je ustvaril lepe stihe.

Mlad sadistični zločinec

V nedeljo je petnaestletni krojaški učenec Valter v Ensu izvršil roparski napad, naker se je hotel ustreliti ter so težko ranjenega prepeljali v bolnico.

Mladi zločinec je že pred tremi leti vzbudil pozornost dunajske policije. Kot dvanaestleten šolski učenec je namreč izvršil več napadov z nožem na javnih ulicah in cestah. Tako je n. pr. zavabil v hrbet neko starejšo zasebnico, enaestletno hčer nekega policijskega uradnika pa je ravnotako napadel z nožem. Ko so mladega nanadala izsledili, je izjavil da ni napadel nikogar, toda iz izjav njegovih šolskih tovarišev je bilo razvidno, da je Valter deloval pod vplivom sadističnih nagibov. Nekoč je rekel svojemu součencu, naj gre z njim na sprehod, da bo videl, kako zabada ženske z nožem. Součenec ga je svaril, toda Valter je kmalu nato v resnici zabodel dve ženski z nožem. Na njegovem domu je našla policija nič manj kot 157 zvezkov šundromanov, ki so bili edina duševna hrana mladega učenca. Nakupil jih je z denarjem, ki ga je dobival za iuzino. Pil je raie lačen, samo da si je mogel nabaviti razne umazane tiskovine.

Valter je nezakonski otrok kontorstnice, ki je imela razmerje s svojim delodajalcem nekim tovarnarjem. Oče se je bore malo zanimal zani. Od svojeje tretjeje do enaestjeje leta je bil v oskrbi neke trgovke s papirjem. Po izvršenih napadih na Dunaju je bil izročen mladinskemu sodišču, ki ga je izročilo v neko zavetišče za vojno dečo. V tem zavodu je bil nenavadno priden in marljiv, toda predstojniki so klub temu dvomili v njegovo normalnost. Lanske jeseni se je pričel učiti krojaške obrti pri nekem dunajskem krojaču, kjer je ostal do 8. t. m. Njegov moister ga je zelo pohvalil. Nadaljna preiskava bo dognala, koliko so vplivali na nesrečnega otroka pomanjkanje vzgoje in prirojeni slabi nagibi.

× **Proces radi železniške nesreče v Bellinzoni.** Iz Berna poročajo, da se je pričel v ponedeljek 23. t. m. proces proti železniškim uradnikom, ki so obtoženi, da so zakrivali veliko železniško nesrečo pri Bellinzoni, ki se je zgodila v noči od 22. na 23. aprila lani in o kateri je «Jutro» obširno poročalo. Kakor znano, sta takrat trčila dva brzovlaka

Biser

vseh filmskih veleamatorov bo senzacija „Polet okoli sveta“ Start v kratkem v kinu „Dvor“

ter je bilo več vagonov popolnoma razdrobljenih. Med petnajstimi mrtvci je bil tudi bivši nemški minister dr. Helfferich.

× **Deklica poklicena v vojaško službo.** V ponedeljek 23. t. m. sta prišla v hišo kolporterja Fazija v Rimu dva organa vojaškega urada, ki sta zahtevala, da se mora še tekom dneva priglasiti k naboru devetnajstletni Giovanna, sicer bo proglašena za vojaškega bogunca. Kmalu nato se je priglasila naborni komisiji izredno lepa deklica in je izročila pozivnico. Med splošnim začudenjem in še večjim občudovanjem lepe deklice je komisija ugotovila pomoto, ki se je zgodila leta

1906. pri vpisovanju novorojencev. Mesto Giovanna je vpisal na ravno preveč vestni uradnik Giovanni, ki je še pristavil v rubriko za opombe: rodilo se je dete moškega spola. Tako se je zgodilo, da je prišla k naboru deklica, ki je postala radi tega zgodnja slavnja v svojem delu mesta.

× **Sin umoril očeta in mater.** V Donau-eachingu je ustrelil sin vpkojenega podpolkovnika Henninga svojega očeta in svojo mater, očetovo tajnico pa je težko ranil. Po izvršenem umoru je izvršil samomor. Zločin je storil iz maščevanja, ker mu oče ni hotel dati denarja za njegovo potrpatno življenje z ženskami.

× **Soročnik japonskega cesarja hoteli učence.** Kakor poročajo iz Newyorka, je preživel japonski major Fakuđa 14 dni inkognito v kuhinji nekega tamošnjega hotela kot učence, da se izvežba v kuhinjski umetnosti, kar je baje potrebno, ker reflektira na visoko mesto v japonskem ministrtvu za promet.

Porotne razprave

Novo mesto, 23. novembra.

Uboj v pijanosti

Danes je bilo otvorjeno v Novem mestu zadnje zasedanje porotnega sodišča v letošnjem letu. Prvi razpravi je predsedoval predsednik okrožnega sodišča dr. Polenshek, votanta sta bila viš. sodni svetnik dr. Hrašovec in sod. svetnik Luznar, obtožbo je zastopal državni pravdnik Barle, zagovarjal pa je obtoženca dr. Globevnik. Na zatožni klopi je sedel 27letni delavec v Dolnji Straži Vinko Resnik, ki je bil obtožen, da je ubil posestnikovega sina Alojzija Noeta.

Dne 20. junija se je nahajal Vinko Resnik s svojo ženo Marijo in dvema tovarišema v Darovevi gostilni v Gornji Straži. Pili so sprva zve, potem pa so priselili k družbi fantov iz Rumanije vasi, med katerimi sta bila tudi brata Janez in Alojzij Nose in še dva fanta. Resnik in Janez Nose sta se radi računa sprla in spopadla, naker je gostilničar Darovec vrzel oba skozi vrata, nato pa pozval še ostalo družbo, naj zapusti gostilno, kar se je tudi zgodilo. Ko sta odhajala Avgust Šušteršič in Marija Resnik proti domu, je prišel Vinko Resnik za njima ter pripomnil, da je enega trikrat sunil z nožem, ne ve pa koga. Kmalu nato se je pokazalo, da je bil Resnikova žrtve Alojzij Nose, ki je imel še toliko moči, da je pred gostilno poklical svojega brata Janeza in mu povedal, kdo ga je zabodel, naker se je zgrudil in omedlel. Naslednje jutro je umrl ter sta zdravnika pri raztelesenju nedovega trupla ugotovila, da je imel dve lahki poškodbi z nožem ter eno smrtno nevarno v jamici pod golčancem. Smrt je nastopila vsled izkrvavenja.

Vinko Resnik je priznal uboj, zagovarjal pa se s silobranom, češ da so ga Alojzij Nose in njegovi tovariši napadli pred gostilno s plankami. Porotniki so soglasno potrdili vprašanje glede uboja, naker je bil Vinko Resnik obsojen na dve in pol leti težke ječe, poostrene s enim trdim ležiščem in postom vsak mesec, na dan dejanja pa s temnico.

Krvav obračun med dvema bratoma

Anton Soško in njegov mlajši brat Miha iz Sobenje vasi zadnja leta nista bila posebno prijatelja. Razmerje med obema se je zlasti poostriilo, ko je bil letos meseca maja Miha radu tatvine vina obsojen na štiri mesece težke ječe. Miha je namreč sumil, da sta ga spravila v ječo njegov brat Anton ter njegov svak Baškov, katerima je zato večkrat delal očitke in jima tudi grozil. Dne 27. septembra je pomagal Miha svoji materi in bratovi ženi Katarini spravljati koruzo na podstrešje. Med njim in materjo je prišlo kmalu do prepria, naker je Antonova žena Katarina, ki se je bala preprega, našla s svojimi otroci za nekaj časa iz hiše. Nato je šel Miha s kravami na pašo in po koruznico na njivo, ki leži na gornjem koncu vasi. Njegov brat Anton je prišel pozno popoldne iz Brezje in je že med potjo zvedel od Antonije Baškovičeve, da so imeli doma zopet prepria in da se mu je družina razbežala. Ko je doma zvedel, da je brat Miha na njivi, se je takoj podal tja. Čim je prisel v bližino svojega brata, je že izza grmovja počil strel, ki je zadel Miho v levo in desno roko ter pod desno pazduho in ga težko ranil. Ves prepredel je pribežal na Vovkovo dvorišče, kjer so mu izprali rano, naker je krenil domov. Tam je prišlo med obema bratoma vnovič do konflikta, tekom katerega je Anton v silobranu zgrabil za va-

ljar in udaril svojega brata z njim s tako silo po glavi, da mu je popolnoma zdrobil za dan široko levo gornjo stran lobanje. Miha je obledel mrtev v mlaki krvi.

Obtoženec je sicer priznal svoje dejanje, zagovarjal pa se je s silobranom. Obtožbo je zastopal namestnik drž. pravdnika Kováč, zagovarjal pa je obtoženca dr. Vasič. Senatu je predsedoval sodni svetnik Kuder, votanta sta bila višji sodni svetnik Kozina in okrajni sodnik Hočevar.

Porotnikom je bilo stavljenih pet vprašanj glede uboja oziroma silobrana. Pod predsedstvom prvomestnika Antona Lovrenčiča iz Sodražice so soglasno zanikali vsa glavna vprašanja glede uboja in je bil zaradi tega Ant. Soško oproščen.

Samopomoč v bedi

27letni invalid France Pirc je bil že nekaj let selški pismonoša pri poštnem uradu v Krškem. Prva leta je dobro opravljal svojo službo, kasneje pa je radi majhne plače sojel po tujem denarju. Podpisoval je na poštnih in čekovnih nakaznicah osebe, katerim je bil eden namenjen, denar je pa sam spravljaj. Na ta način je poneveril od septembra 1924. do julija 1925. preko 15000 Din dalje 2600 Din, ki mu jih je dal posestnik Alojzij Gorenc od Sv. Duha z naročilom, naj jih odda na pošti za trgovca Medena v Ljubljani, ter 200 Din, ki mu jih je izročil posestnik Jože Progar z Ravni za plačilo zemljiškega davka. Obtoženec je odkrito priznal poneverbo, zagovarjal pa se je, da so ga k temu prisilile obupne materialne razmere. Imel je le 487 Din plače na mesec in je moral s tem preživljati poleg sebe še ženo in štiri otroke.

Porotnikom so bila stavljena tri glavna vprašanja in sicer glede poneverbe v škodo poštnega erarja, glede poneverbe pri Gorencu in glede poneverbe 200 Din Progerja. Porotniki so vsa glavna vprašanja soglasno potrdili, kakor tudi dodatno vprašanje glede nepremagljive sile s 7 glasovi. Na podlagi tega izreka porotnikov je bil obtoženec oproščen.

Obtožbo je zastopal namestnik drž. pravdnika Kováč, obtoženca pa je zagovarjal dr. Česnik. Senatu je predsedoval sodni svetnik Fischinger, votanta sta bila višji sodni svetnik Kozina in okrajni sodnik Hočevar.

Vsem smučarjem,

sporočam, da sem prejel smučko blago, enako kakor ga je dobival Jugoslovanski zim-kosportski savez, ter izdelan predpisane smučke d'esse po povsem nizki, ko savezu določeni ceni. Ker je interesov zelo mnogo, poročam, da si vsakdo lahko naroči smučko obloko. **H. Piller, Prečna ulica 4.**

VI MEČETE VAS DENAR SKOZ OKNO?

če kupite nogavice brez Higa „ključ“, ker eden par nogavic z Higm in znamko (trdoč, modro, zeleno ali zlato)

„ključ“

traja tako dolgo kakor štirje pari drugih. Kupite eden par in prepriča se se!

Silvio Cimbaldini:

Zakon iz ljubezni

«Dragi moj advokat, Ti si me silajno zagovarjal pred sodiščem. Res je, doslej sem bil prodačen, ali sklenil sem, da to ne bom več v bodoče. Čutim, da sem rojen za nekaj boljšega in višjega in . . . veruj, takšen tudi bom.»

«Zelo dobro, Tonio, a kako misliš začet novo življenje? . . . Ako poiđeš po stari poti?»

«Ne, s tem je končano. Začel bom tako, da bom najprvo pozabil na svojo preteklost in bom mnogo bolj pazil nase.»

Tonio je bil moj stari znanec, ki sem ga nedavno zagovarjal na sodišču — obtožen je bil zaradi goljufije — dasiravno je bil v stvari kriv. Bil je lep, živahen dečko, ki se je moral vsakomur dopasti. Imel je uspehe, navajen je bil na lahko življenje in to ga je spravilo v nasprotje z zakonom. Zadnjič sem ga rešil in ker sem že storil nekaj za njega, je zahteval zdaj, da storim še korak dalje in ga dokončno izvlečem iz okolice, v kateri se je doslej nahajal.

«Poslušaj, prijatelji, ni dovolj, da se samo odločiš, da boš pošten in pamenten, ampak takšen boš tudi moral biti.»

«Vse to pride počasi . . . Ampak kaj mislite, kdo me v tem trenutku največ zanima?»

«Kakšna ženska?»

«Mogoče.»

«Razume se, ljubezen do neke ženske Te pripravila do tega, da se pobolišajš. Zdaj mi je razumljivo in čestitam.»

«Neka divna ženska, s katero se hočem oženiti! Lahko ti skrijem svojo prošlost, ali moja bodočnost mora biti svetla. Zakon iz ljubezni dela včasih čudeže.»

Tonio je govoril tako resno, da sem se takoj prepričal, da je trdno odločen, da poiđe po novi poti. In še enkrat sem mu želel srečo.

Čez malo časa je prišla k meni v pisarno lepa in elegantna dama, ne ravno tako mlada. Spoznal sem jo takoj. To je bila lepa Helena Sasso. Ostala je vdova in postala ljubica znanega politika. Zaradi nekaj njegovih pisem je prišlo skoro do škandala. K sreči je bil politik bogat in njegov denar in moje posredovanje sta preprečila škandal. Ohranil sem zato Heleno Sasso v zelo nepriviletnem spominu in nisem se razveselil, ko sem jo zagledal.

«Zopet kakšna afera?»

«Ne sodite me po preteklosti; tedaj

sem se hotela vlačugariti. Zdaj pa hočem postati poštna žena . . . In»

«Zelo me veseli, gospa.»

«In hočem da se zopet poročim . . . Zakon iz ljubezni!»

«Čestitam gospa, ali v kakšni zvezi je to z menoj?»

«Je, laz vem, da Vi poznate Tonio.»

«Tonio?! — sem skoro na glas zaklical. Tonio Vi ste tista ženska, ki je povzročila preokret v Toniju? Čestitam.»

«Poslušajte, Tonio ne vé, da sem prišla k Vam, da je Tonio človek na svojem mestu, dočim sem laz . . . Vi me poznate in zato sem prišla k Vam, da Vas prosim, da me ne izdate.»

«Gospa, bodite brez skrbi. Ali . . . poznate Vi dobro Tonio?»

«Pa, kolikor toliko. Ali midva se izborno razumeva, dasiravno mogoče nisem žena za njega . . . Bila bi Vam hvaložna, če bi mi dali kakšne podatke o njegovem življenju. Kot njegov advokat gotovo kaj veste.»

«In to zahtevate Vi, ki naravnost želite, da ohranim Vašo skrivnost.»

«Eh, za Tonio je to druga stvar. Jaz hočem, da vernite, da sem vredna postati njegova žena.»

«Izmakl sem se, da h povem resnico, ali vendar sem ji rekla, da je Tonijevo življenje bilo več ali manj burno. Zate-

gadelj mu je potrebna žena, ki ga bo s svojo ljubeznijo vedno držala na dobri poti. Helena Sasso je bila zelo osupnjena od mojih besed.

«Obljubiam Vam, da bom za Tonio najboljša in najudanejša žena, tako da bom s tem odkupila vso svojo preteklost.»

Petnaest dni potem sta Tonio in Helena naznanila, da sta se poročila. Ali šest mesecev kasneje sem dobil dve pismni, pisani istega dne.

Prvo se je glasilo:

«Dragi advokat!

Strašno sem ga polomil. Kaj nai Ti rečem, ko si Ti vendar sam dobro poznal ženo ki sem in vzal: samo poguma nisi imel dovolj, da mi to poveš. Ta Tvoja bivša klientinja me je upronastila s svojimi zahtevami in če se vračam danes k staremu življenju, le to samo niena krivda. Dragi moj, ona bi poledla še Rotšildovo premoženje. Sklenil sem, da nadomestim čas, ki sem ga izgubil in ne čudi se, ako Te nekega dne zonet zaprosim za zagovornika. Navsezadnje poznaš Ti bolje tiste vražje paragrafe. Nimam sreče in nisem rojen za človeka, ki hodj po pravi poti. Pozdravila Te

Tonio.»

Drugo pismo se je glasilo:

«Gospod advokat!

Lepega klienta ste imeli! Zdaj sem spoznala Tonio Sramovati bi se morali, da ste mi prikrili resnico. Ker Vi ste glavni krivec, da se mi ni posrečilo, da se vrnem v družbo poštnih žensk. Kdo vé, kaj bi bilo, da sem vedela, kdo je Tonio. Morda bi ne bila mož in žena, ki jih štejejo ljudje med poštno ali gotovo je, da bi živela srečno. Še sedaj Tega Vam, gospod, ne bo nikoli oprostita Helena.»

Moram priznati, da sem bil zelo presenečen. Dva nepoštna člana našega društva sta poskušala, da prideta po ljubezni med poštno ljudi. Morda bi se imo to tudi posrečilo, ker je ljubezen vedno možna, da nista varajoč cel svet, v odločilnem trenutku prevarila tudi eden drugega. Ali bi s tem zakonom iz ljubezni bilo drugače, ako bi si bila Helena in Tonio, ki sta se zares rada imela, pogledala iskreno v oči? Ali sem morda laž največji krivec, ker sem imo pomagat da eden drugega prevarita! To vprašanje me muči in že nekoliko dni nimam miru.

(iz Italijanščine prevedel I. K.)

Gustave le Rouge:

Misterija

(Roman)

John Terry je stopil h kamini in vzel z njega železen, umetno izdelan starinski zaboj in ga odprl. Iz lesene, črne skrinjice, ki je tičala v njem, je vzel debel zvezek iz pergamenta, vezan v usnje. Strani so bile pokrite z visoko, gotsko pisavo, ki je obledela in orumenela v času stoletij.

— To je krovna knjiga Rutlanda Terryja, je dejal bankir s spoštljivo resnobo. Umrl je oni dan, ko je bil napisal zadnje vrstice. Hočem vam pa naprej prečitati ali pa vsaj povedati, kar obsegajo prve strani, kajti predolgo bi trajalo, če bi hoteli vi sami čitati staro pisavo.

John Terry je začel listati po pergamentih, ki so čudno škrtali v njegovih prstih.

Lionel je molče poslušal in ni niti enkrat prekinil bankirja. Bil je radoveden, kam dospo s to čudno povestjo.

— Tu govori prvič o zakladu, je vzkliknil John Terry.

«Spet smo pristali v Patagoniji,» pravi dobesedno Thomas Rutland, «da vzamemo seboj bogati plen, ki smo ga skrili v jamah ob obali.»

— Toda odkod je prihajal ta plen? je vprašal Lionel

— Rutland razlaga to na drugem mestu. Prinoveduje, kako se je polastil portugalske galeje, ki je vozila na Kitajsko misionarje in menihe, kakor tudi več odličnih oseb, predvsem Malajcev in Kitajcev. Tu je dobil bogat plen, in predno je nadaljeval svojo pot, je smatral za potrebno, da spravi na varen kraj zaklade v eno kavern, kamor je imel navado skriti svoj plen.

— Po temle spisku si ni težko predstaviti prizora: gusarji se izkrcajo na daljnem, zapuščenem otoku, z željo razdeliti si plen, kar jim je kapetan že pred dolgim časom obljubil. Zbrali so se v kaverni sredi sodov in zabojev, polnih blaga najrazličnejše vrste.

Na Rutlandovo povelje prinesejo zamorci, ki so njih sužnji, težke zaboje, v katerih se nahajajo najdragocenejši predmeti.

Na portugalski ladji je bilo mnogo cerkvenih dragocenosti in potrebščin za katoliško bogoslužje, predvsem zlata monštranca, ki jo je Rutland prvo vzel iz zaboja. Z bogoskrunsko kretnjo dvigne Rutland monštranco v veliko veselje vseh gusarjev in jo podari enemu svojih poročnikov. Drugi dobi težak kelih, okrašen s smaragd in rubini, tretji si obesi okoli vrata ovratnico iz treh vrst biserov. Iz zabojev, v katerih so zaprti neprecenljivi zakladi, prihaja dragoceno orožje, mehi, napolnjeni z zlatim prahom, vreče, polne forintov in zlatnikov, malih iz slonove kosti in gagata, skratka čudeži vseh vrst. Rutland daje pravično vsakemu, kar mu gre. Zaboji so končno izpraznjeni in gusarji opazijo z začudenjem, da ni Rutland ničesar ohranil zase.

— Kakšen delež za dobite Vi? ga vpraša začuden eden roparjev.

— Samo tole, odvrne Rutland in se veselo nasmeji.

In v roko si strese vsebino usnjene vrečice, iz katere se vsuje kup ogromnih demantov, ki se tajinstveno svetlikajo v poltemi kaverne. Demanti sami so bili stokrat več vredni kot vse bogastvo, ki ga je Rutland razdelil med svoje moštvo.

— Pri moji veri, je prekinil Lionel Johna Terryja v njegovem pripovedovanju; ne dvomim, da se je Budhin demant nahajal med njimi.

— Mogoče, toda hočem vam še povedati konec svoje povesti: Gusarji so divje zakričali, spoznali so, da jih je kapetan ukani in si je pridržal glavni del plena, Mahoma so potegnili bodala in naskočili svojega kapetana, da ga zabodejo in mu vzamejo njegove demante. Toda ta je bil pripravljen, stopil je korak nazaj in v vsako roki držal pištolo, zaklical: »Prvi, ki mi se približa, je mrtev!«

Pri tem glasu, kateremu pokoravati se so imeli navado, so se gusarji za trenutek obojavljali; ta čas je pa porabil Rutland in s svojimi demanti odhitel iz kaverne...

John Terry je obmolnil.

— In potem? je vprašal Lionel.

Kar se tiče poznejših dogodkov, nisem na jasnem, ker je v knjigi vrzel. Kmalu nato je Rutland v boju padel in prvi ladijn

poročnik, ki mu je sledil kot kapetan na »Sireni«, je srečno pripeljal korveto nazaj v Anglijo ter dal naši rodbini to knjigo, ki jo sedaj vidite tu.

Na koncu je Rutland napisal še tri vrstice, menda večer pred svojo smrtjo: »Marsikdo je skušal odkriti skrivališče, a nikomur se ni posrečilo, kajti krepko v roki držim svojo skrivnost.«

— Kaj sklepate iz vsega tega? je vprašal Lionel, ki ga je ta čudovita povest zelo zanimala.

— Mislim, da je stvar precej jasna. Rutlandu se je posrečilo, spraviti demante na varno. Ker pa je umrl, ne da bi komu zaupal svojo skrivnost, lahko smatramo, da je zaklad za vedno izgubljen. Sicer pa nihče izmed članov naše rodbine ni nikoli poskušal razjasniti to skrivnost. Povest, ki sem vam jo pravil, je ena onih legend, ki jih imajo mnoge stare rodbine. Po mojem mnenju bi po tolikih stoletjih bilo blazno, če bi kdo skušal najti te dragulje.

— Jaz nikakor nisem vašega mnenja, je odvrnil Lionel. Kakor sem vam že rekel, Mygali ne napravijo nikoli ničesar nepotrebnega in imajo vsa najboljša informativna sredstva na razpolago, mnogo uspešnejša kot mi. Jaz sem še vedno svojega prvotnega mnenja: ne da bi sami za to vedeli, posedujete rešitev skrivnosti.

Terry ga je nejevoljno pogledal:

— Toda kako hočete, da rešim skrivnost? Kaj mislite, da je to tako lahko?

— Morda lažje kot si predstavljate.

— Če je stvar tako lahka, pa poskusite sami, se je otreseł bankir, ki je že postajal slabe volje.

— Ali mi dovolite?

— Naravnost prosim vas.

— Nekaj mi je prišlo na misel. Prepričan sem, da leži v tem portretu ključ do skrivnosti. Saj pravi pergament: »Krepko držim v roki svojo skrivnost.« Mislim, da se ne motim, ako rečem, da je treba ta stavek vzeti doslovno.

John Terry se je silno začudil.

— Nikdar nisem mislil na to, je dejal.

— Tekoj bomo videli, ali imam prav.

Lionel je stonil k sliki in jo začel previdno otpnavati.

ČAJNA ROČKA zlata

visoko plemenita in najfinjša zdraviljska mešanica v najdostopnejši popolnosti, edina obstoječa čajna mešanica najfinjših čestot in neprekosljiva v izdatnosti, o porabi ne dražja kot srednje vrste.

Stoječ parni proizvajalec

8—10 atm. s kurilno ploskvijo 12 do 15 m² se kupi. Cenj. ponudbe na Prvo Zemunsko tvornico kož v Zemunu. 7107-a

Oklic.

Dne 10. decembra 1925 ob 10. uri se bo prodalo na javni dražbi pet parcel in sicer njiva travnik, pašnik in dva gozda v skupni izmer 68.863 m². Njiva in travnik ležita ob cesti in v neposredni bližini kolodvora Dobrava-Vintgar. Izključna cena je določena na 11.800 Din. Dražba se vrši v Dobravi šte. 18 pri Zasiplu. Dražbeni nogoji se lahko vpogledajo pri podpisnem sodišču.

Okrajno sodišče v Radovljici, odd. I., dne 21. novembra 1925.

Gavrilovičeva salama, nova, zrela,
Sir bobinski, emendolski,
Sir travstovski, 6571a
Sir švicarski v školjkah znamka „Tiger“,
Slive bosanske, nove v zabojčkih in vrečah,
Sardine in sardele iz tvornice „Sardina“ d. d. Split,
„Juhan“ zabela za juba vedno v zalogi pri tvrdki
FRANC RAINER, Maribor, Koroška c. št. 17.
 Samo na debelo!

Alli hočete biti popolnoma prosti reumatizma in protina?

Revmatizem je znana strašna in zelo razširjena bolezen, ki ne prizaneha niti siromaku, niti bogatino, ona išče svoje žrte povsod: v preprostih kočah in najslajnejših palačah. Različni so slučajni, v katerih se ta bolezen pojavlja in mnoge bolezni, ki jih drugače označujemo, niso nič drugega, kot revmatizem. Tu nastajajo bolečine v kosteh in sklenih, v otečenih udih ter nohabljenih nogah in rokah. Tudi le trganje in zbadanje v različnih delih telesa, celo oslabelost oči, največkrat vzrok bolečine vsled protina in revmatizma. — To je na prestejše slika, ki pre točuje bolezn, ravno tako na so tudi vsestansko močena in nemogoča zdravila, ki se priporočajo bolnikom, kakor: medikamenti, različna mazila itd. Večina teh sredstev na bolečin ne ozdravi, ampak jih le deloma ublaži. To, kar pa vam mi priporočamo, je nekaj popolnoma naravnega.

Mi vam vrnemo sigurno pomoč! Naše ozdravljanje je izvrstno in hitro učinkuje. Da dolimo nadaljne prihranke, smo se odločili, da vsakomur, ki nam niče, **popolnoma zastoj naše zelo poučno navedilo.** Kdor torej trpi vsled teh bolezni in hoče biti na hiter način temeljito in brez vsake nevarnosti ozdravljen, naj še danes takoj piše na naslov:

August Märzke, Berlin-Neubölln, Bruchsalterstrasse 5, Abt 323.

Našim malčkom za Miklavža!

Da olajšamo Miklavžu nakup deških in otroških čevljev in oblek, prodajamo do 10. decembra t. l. obleke za dečke in otroke, kakor tudi vsakovrstno obutev za šoloobvezne otroke brez vsakega dobička. 6800-a-III

Fran Derenda & Cie., Ljubljana, Erjavčeva c. 2

Lutzove peči in štedilniki so najboljše, naitrpežnejši in naicenejši!

Nič popravil! Nobenega dima! Prihranek na kurivu ogromen!

Naša tovarna izdeluje originalne Lutzove emailne peči (okrogle in štirioglate), kamine, emailne in lakirane štedilnike, naprave za segrevanje vode za kopalnice v zvezi s štedilnikom, dimna kolesa in cevi, lične emailne tablice in napise

Priporočujemo svetovno znane proizvode, ki jih izdeluje naša tvornica edina v Jugoslaviji, solidno, lepo in trpežno, in vahimo cenj. interesente, da osebno ogledajo v tovarni našo veliko zalogo

Tvornica emailiranih peči LUTZ d. d., Ljubljana, Siška, Frankopanska ulica šte. 21, blizu Gorenjskega kolodvora.

Vsi morate vedeti, da Rusko-švedska tovarna galoš in snežnih čevljev „TRAPEZ“ oglašuje samo v Vašem interesu, ker Vas s temi oglasi opozarja, da so galoše in snežni čevlji naitrpežnejši in da z nakupom galoš in snežnih čevljev prihranite denar. — Galoš in snežni čevlji dajo nogi lepo in elegantno obliko. Dobivajo se pri tvrdki: **ANTON KRISPER v Ljubljani.** 7119-a

Prometni zavod za premog, d. d. v LJUBLJANI prodaja premog iz slovenskih premogovnikov vseh kakovosti, v cel b vagon b po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks vseh vrste in vsakega izvora ter priporočila posebno prvovrstni češko-slovaški in angleški koks za livenje in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete

Naslov: Prometni zavod za premog, d. d. v Ljubljani Miklošičeva cesta šte. 15/1. 70-a

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Brez posebnega obvestila

Odšla je od nas danes dopolne naša predraga soproga, najboljša mati, tašča, stara mati, gospa

Marija Slanič posestnica v Brežicah

po dolgem, mukepolnem trpljenju, previdena tolažili sv. vere. Pogreb se vrši v četrtek 26. novembra ob pol 16. na pokopališču v Brežicah. Maša zadušnica se bo darovala v petek 27. novembra ob 8. uri zjutraj v župni cerkvi v Brežicah.

Brežice, dne 24. novembra 1925.

Martin Slanič, soprog. — Marija Knif, hči. — Frano Knif, zet. — Marja, Feder, vnuka.

Penkala AVTOMAT. SVINČNIK PRAKTIČEN TRAJEN CEN

ZLATO NALIV PERO PRVORAZREDNA MARKA

Med zajamčeno čist, prirodni, 1 kg 16 Din pošljemo a 5 kg ro povzetju. **Brač Živanović, Zemun.**

Pozor! NAJCENEJE! Pozor!

Otomane v blagu a Din 850—
 Otomane v eradu a . 720—
 Afrik modro a . 250—

kakor tudi vsi drugi tapetiški izdelki po znatno znižanih cenah. Vse vrste žima vedno v zalogi. Vsa popravila se solidno in naiceneje izvršujejo. Se pripravite

FRAN JAGER, tapetnik 684-a Ljubljana, Kolodvorska ul. 27

Zaradi likvidacije našega podjetja za obdelovanje lesa se skupno ali posamezno poceni prodaj:

1 50 HP polstah, Lanzova vročeparna lokomobila
 1 dinamo stroj „AEG“ enakomernega toka 16 KW, 115 Volt, nerabilen
 1 dinamo stroj, enakomer. toka 120 V, 58 Amp.
 1 elektromotor „Ganz“ enakomernega toka 6-50 HP, 110 Voltov,
 1 komplet, pretikalna plošča in napeljava,
 1 polnijsremnik 650 m/m skupno 95 m trdke Oberhüsel & Comp. Breznica,
 1 trakasta žaga 800 m/m prerezne višine,
 1 trakasta žaga 750 m/m prerezne višine,
 1 krožna žaga „KS“ 500 m/m s prečno železno mizno ploščo,
 1 univerz. skobelni stroj in stroj za žlebe tip „Ualc“ širine 510 m/m in 250 m,
 1 „D'ekten“ skobelni stroj 700 m/m širine,
 1 stroj za frezanje 50 m/m širine,
 1 stroj za frezanje 60 m m širine, kombiniran s rezilom za čepe in pripravo za razcepe z različnimi noži,
 1 vrtilni stroj za luknje,
 1 cirkularka za les 600 m/m premera,
 1 avtomatični stroj za brušenje nožev,
 1 brus za napravo za brušenje jarnin. in krož. žag,
 1 moderno urejena ključavničarska delavnica s želez. vrtilnim strojem in drugimi orodjem.

Vse je malo rabljeno in v zelo dobrem stanju. Daje se prodajo jerneni za stroje, jerneni, vretena, predžiča stroji, skobelni stroji, preše za lamin in drugo mazarško orodje. Vsa nala-snila glede cen daje „Vera“ lesna industrija v likvidaciji v Kavinu, Banat.

Zahvala.

Vsem, ki ste ob tridki in nena-domestilji izgubi ljubljene in nepozabnega soproga

JAKOBA ČEBOKLI delili z menoj neznošno boleš ter s tem mili blagega pokojnika v tako lepem številu k večnemu počitku, izrekam tem potom najpristnejšo zahvalo.

Posebno hvalo pa dolguem g. p. of. d. Kanstenu in ostalemu vodstvu fiziološkega inštituta, ki mi je nudilo vs. stransko pomoč. Isto me veže na pram Oriuni, ki se me je tudi spomnila in s tem pokazala svojo naklonjenost.

Lucija Čebokli, soproga.